Петя Дубарова

ПОЕЗИЯ

Издателство Libra Scorp
ISBN 978-954-471-270-9
Цена 12 лв.

поезия
ПЕТЯ ДУБАРОВА
1

поезия

ПЕТЯ
ДУБАРОВА

Петя Дубарова - тайна и истина

Петя Дубарова е най-младата сред големите творци на България. Родена на 25 април 1962 година в Бургас, животът ѝ трагично завършва едва на 17 години, когато на 4 декември 1979 година младият поетичен гений прави своя личен и едновременно с това социално мотивиран избор и слага край на живота си.

Петя Дубарова оставя след себе си около 200 стихотворения, 50-60 произведения в проза, десетки художествени преводи на текстове на популярни песни на съставите “Би Джийс”, Смоуки”, “Пух”, Бийтълс” и други.

Множеството публикации приживе на поетесата я правят изключително популярна в литературните и младежките среди, където да си печатан по това време е висш знак за творческо признание. Петя Дубарова печата непрекъснато в периодични местни и централни издания (в повечето случаи редом със зрели утвърдени поети, отколкото на страници, предвидени за детско творчество).

Непосредствено след смъртта ѝ излиза нейната самостоятелна стихосбирка *Аз и морето*, която печели Националния конкурс за най-добра първа книга “Южна пролет”, а няколко години покъсно (1984) излиза и почти цялото творчество на поетесата (поезия, проза, дневници, кореспонденция, художествени преводи), събрано в книгата *Най-синьото вълшебство.* Огромните тиражи се изчерпват мигновено. Факторите, които повлияват тази своеобразна масова фасцинация от творчеството и личността на Петя Дубарова, са различни — от литературно и нелитературно естество.

Феноменалната проява на поетическа зрелост и майсторско перо в периода от 8 до 17 години (по принцип) е силно психологически въздействаща и респектираща за читателите на литературни текстове. В творчеството на Петя Дубарова съотношението между типичните за възрастта възможности и това, което ни се представя, с цялата му поетологическа стойност, е абсолютно неравномерно. Предполагаемата ниска “естетика”, характерна за детската възраст, е в очевидно противоречие с дълбоката рефлексия върху чувството за вина и чувството за смъртта, намиращи израз още в първите стихотворения на Петя. И вината, и смъртта са метафорично предадени и носят смисъла на лично преживявана потиснатост, която валидно се проектира към неприемане на репресивните процедури на режима (все едно дали е училищен, социален или държавен), в който животът тече. В цялото творчество на Петя Дубарова се прокрадва мотивът за ограбването, насилствено отнетото преживяване на хармония, блаженство и сливане с природата (*... но някой път/ така ми се приисква да избягам/ от всички тези думи и числа/ и вятър на гърба ми длан да слага,/ да тичам с автобусни колела./ Тогава аз забравям за урока/ и моите разтворени очи/ се пълнят мигом с хиляди посоки.../ Класът урока слуша и мълчи./ В такива часове аз тихо бликам/ най-искрените свои стихове,/ но чуя ли, че името ми викат,/ ги скривам като малки грехове/ в очите си. Как хубаво, горещо е/ с тяхната червена светлина!/ Но днеска след родителската среща/ те всички се превръщат във вина.*) (стихотовернието *Изповед*).

Друго интересно потвърждение в тази посока е наблюдението, че смислова нишка на цялото творчество на Дубарова е образът на тайната. Този образ последователно се явява още от първите ѝ стихотворения и завършва своето проявление в мистично отворения последен стих, оставен предсмъртно от Петя ... *зад стените на голямата къща — тайна*. Тоест, очевидно е, че постигнатото проникновение за нещата е определено от екзистенциално и социално осмисляне. *Тайната* отваря в себе си бездна от значения, които могат да се отнесат както към познатите измерения на системата, така и към универсалните проекции на човешко-лично преживяване (накърнено от външния свят и условията, които налага).

В България стиховете на Петя Дубарова (приживе и посмъртно) системно се преписват от ръка на ръка като апокрифни скрижали, съдържащи истината за друг, по-красив живот (това се случва симптоматично със стихотворенията, съдържащи апокалиптическа и философска образност, осмислена съвсем очевидно в знаците на отрицанието на действителността: “Посвещение”, “Моят ад”, “Настроение” и други.) Тук е уместно да се отбележи, че, така да ги

наречем, апокалиптичните стихове на Петя, не се задържат в мрачината на отрицаваната лъжовна действителност, а извеждат неотменно към един оптимистичен битиен модус, видян в цикличното възвръщане на утрото, на лятото, на слънцето, на деня, на щастието, добротата — все образи на мечтания свят, осветен от жизнеутвърждаващото усещане за възстановена хармония.

И обяснимо, и необяснимо остава как този витален поетичен дух решава да скъса с материалната обвивка на света, в който всяко преживяване ражда вселена от образи, дръзки метафори, делнични митове и празнични трепети.

Обяснимо е, от една страна, защото почти във всяко свое стихотворение Петя Дубарова претворява своеобразни метемпсихотични визии, за да покаже, че човешкото тяло и тварната ни природа са само условности, които въображението преодолява с лекота (*... И чувствам — на пристанището блясъка/ превръща ме във водорасло нежно,/ посажда ме завинаги във пясъка/ с очи, с ръце към морската безбрежност.*/ или ... *и аз стихотворение ще стана,/ от никого нечуто, неизпято./ Тогава ще се вмъкна в пиеса/ на някоя от сцените, сияйна,/ ще бъда най-безавторна, щастлива,/ ще бъда просто малка тайна!*/ или пророческото ... *духът ми свой ръст извисява — / плъттта ми надраства.*).

Необяснимо е, от друга страна, защото всяка поетична визия на Петя е толкова близка и истинска, толкова жива и туптяща с ритъма на нашия живот, че човек забравя за смъртта и за ограниченията на време и пространство. Как би могло “най-слънчевото момиче” на българската поезия да отхвърли светлината на своя ден и своя стих, на своя *бронзов Бургас,* на всичко, което я вдъхновяваше.

Смъртта на Петя предизвиква масов шок, отекващ всеобхватно в националното пространство. Активира се друг аспект на възприемането ѝ — бихме могли да го определим условно като нелитературен или социален (но без да пренебрегваме, че в основата на всеки социален аспект на едно творчество пак е литературността).

Поети, писатели, интелектуалци изразяват не толкова човешката си покруса от смъртта на едно младо момиче, колкото тегнещия страх, че загубата е голяма, но и предопределена, че нещо има да се случва. Тогава се зараждат и първите съмнения в прав(ил)ните основания на системата. Жестът на самоубийството на Петя Дубарова по неведом (а може би и по съвсем естествен) начин започва да се тълкува изключително като (анти)социален, доколкото става дума за отказ от причастността към властващата система и принуди от всякакво естество. Става ясно, че нищо от образността на детското перо не е било случайно попадение, защото вярващият в своята собствена действителност лирически "аз" на твореца създава различната действителност и пребивава в нея пълноценно дотолкова, че успява да въвлече и другите за живот в нея: "*Побързай, братко! Да заключим нека отровата и силата нечиста, която е обхванала човека*" в стихотворението "Ела сега" или "*... а някъде на топло зад очите ми узряват като гроздове вселени. Вземете ги! Побързайте! Как хубаво е с моите загадъчни вселени. Изпийте с очите си вселените, родени от стиха ми и от мене!...*" в стихотворението "Невинна като детско своеволие". Подобно поетическо съзнание е креативно, божествено, то носи трансформиращ енергиен заряд, който е условие за постигане на отвъдността (в трансцедентален смисъл) и на битийната цялостност. Така една поезия, в която Бог не присъства, се оказва по парадоксален начин религиозна, изговаряйки един поетичен и платоничен Бог, който преди повече от два века романтиците на Западна Европа въздигнаха и превърнаха в мистичен копнеж, а в 20 век Петя Дубарова го преобразува в нова реалност.

В така претворената действителност лирическият Аз съществува автентично. И ако се върнем към социокултурното измерение на времето, в което поетесата живее, може да се каже, че в кода на социалистическото възприемане цялото творчество на Петя Дубарова търси и намира своите основания в поетично пресъздадения бунт срещу затварянето на границите, бунт срещу системата по принцип (а не конкретно и само срещу комунистическата система). Творческият и житейският избор на Петя Дубарова имат онтологична определеност, доколкото цялостното ѝ присъствие е вън от вакуума на 60-те и 70-те години на изминалия век.

В този контекст може да се обясни универсалното въздействие на поезията ѝ върху читатели от различна поколенческа принадлежност. Творчеството на Петя Дубарова, в удивителен унисон с личностното ѝ "присъствие" (разкрито ни чрез поезия, дневници, разкази, импресии и кореспонденция), има формираща роля за всеки, който иска да се идентифицира чрез поетичното изкуство, да преживее своеобразен катарзис.

Рецепцията на Петя Дубарова в чужбина е не по-малко интересна и интензивна. Превеждана в Европа, в Америка и в Русия, още в края на 80-те и началото на 90-те години нейните стихове се явяват на страниците на авторитетни световни антологии. (Един от показателните примери за възприемането на тази млада поезия като модерна и значеща за България е включването на Петя Дубарова в Европейската антология *Пасажи* (2001), където между Шекспир, Гьоте, Петрарка и Бекет, е тя — Петя Дубарова — избрана да представя националната ни литература, при това неслучайно с едно от най-модернозвучащите стихотворения *Настроение*.)

Със самостоятелно издание Петя е преведена и представена и в Америка още през 1992 година. *Here I Am, In Perfect Leaf Today* е стихосбирката, за която славистът от Casstleton State College Юри Видов Караджордж ще възкликне (без самият той да е подложен на сугестивното влияние на митологизациите, които съпровождат четенето на Дубарова в България): "Ако трябваше да прочета само една книга на млад поет (независимо от националността), сред скуката на дълга северна зима, бих избрал тази на Петя Дубарова".

Цялото творчество на Дубарова е уникално именно с това, че формира усети за автентично и свободно живеене, тоест картините, изваяни с поетическата лекота на перото, нямат потребителска стойност, а дълбоко психическа. Такова творчество съживява у човека закърнели способности за емпатия и за *романтизиране* на света (отново в унисон с призива на немските романтици от края на 18 и началото на 19 век). Присъствието на тази поезия в българското литературно пространство е белязано от феноменалното усещане за преживяване на идеален свят, и независимо от максималната конкретност и визуалната плътност на образните проекции в поезията на Дубарова, произведенията ѝ предизвикват мисъл за първоначалата и мистическите основания на битието. В такава перспектива може да се каже, че творчеството на Петя Дубарова е необходимо именно днес, когато изкуствената умозрителност и философски патос на новата художествена литература (края на миналия — началото на настоящия век), размие собствено литературните си граници до степен, в която понятието литература започна да губи изконен смисъл и принадлежност.

Елица ДУБАРОВА

Стихове

* * *

Там някъде в облаци, в луди лози,
от мигли запазили дъх на сълзи,
от морския дом на соления рак,
от някакъв стар, омагьосан син бряг

внезапно се ражда и тръгва към мен
(когато не е нито нощ, нито ден)
не плах, сивоок, бледосинкав и тих,
а жив, поразяващ, неистов мой стих.

Аз падам във двете му властни ръце
и моито момичешко пъстро сърце
вибрира в мен като щастлива пчела.
Не чакам познатото тръпно "Ела"!

Аз тръгвам след него и знам, че е мой,
на моите мисли блестящия рой
той грабва. Къде съм? Сънувам ли? Аз
попадам във някакъв бронзов Бургас.

Слънце с магия на златен фонтан
изригва от мекия свод разлюлян.
А някаква матова странна зора
ме прави щастлива и нежно добра.

Дълбоко във хиляди живи води,
в делфини, в звезди, невидѐни преди,
в събуждане кратко на морския фар
откривам учудена някакъв чар.

Защото до мене, разгърден и бос,
реален и жив като ден и въпрос,
е моят стих — трескав и толкова млад,
единствен обичан, единствен мой брат.

Аз следвам на времето светлия ход
и искам, как искам след моя живот
пак някой да трепне, внезапно спасен,
открил в моя стих своя пристан зелен.

1977 г.

На детството най-хубавото цвете

Гатанка

(Автопортрет)

Щръклесто и слабо,
тънко като притка,
със очи дълбоки,
с кестенява плитка.

Устата ѝ празна —
липсват десет зъба,
бавно дъвче, мляска,
като баба щърба.

Котките обича,
нежно ги прегръща,
със ръце издрани
вкъщи се завръща.

Често по дървета
в двора се катери,
често със петлите
силите си мери.

Ала в клас я вижте!
Кротка е — светица!
Ниже леко, леко
шестица след шестица.
Коя е тя?

1973 г.

Пиленце

Пиленце любимо,
топчица от злато,
искам да ми станеш
ти петле хвъркато.

Сутрин да ме будиш
с радостно гласченце.
Всичко да потапя
твоето звънченце.

Но сега е рано.
Яж си от паничка!
Вчера те излюпи
квачката добричка.

9 април 1973 г.

Цветето

Цвете яснолико
тъне във сияние.
Вятърът разнася
приказно ухание.

То поглежда скромно
с весели очи
ласкавите, топли,
слънчеви лъчи.

И във унес пее,
звънка и трепти,
ала ще престане
скоро да цъфти.

Ала ще погълне
с грозен смях пръстта
неговата ясна,
чудна красота.

22 юли 1973 г.

Пчела

Като златна песъчинка
с нежни сребърни крила,
сякаш огнено око е —
трепка слънчева пчела.

Тя — трошица от луната,
пълни въздуха със звън,
често виждам я обляна
в злато слънчево насън.

Със наслада в свойто детство
чувам топлия ѝ глас.
Дълго слушам упоена
песента ѝ пъстра аз.

28 юли 1973 г.

Дървета

Огромни фонтани във краски зелени,
сред дъх на вълшебство и звън,
земята потапят в романтика, нежност,
покриват я с приказен сън.

Небето понасят във паяжни люлки
от щастие, чудни мечти
и пак се полюшват, разтърсват корони,
и тяхната песен лети.

Ах, феи прекрасни, разтърсвайте клони,
поклащайте едри снаги,
привет от земята вий нощем носете
на чудните златни звезди.

18 август 1973 г.
Банкя

Звездичка

Със руси къдрици, прибрани грижливо
под шапка от здрач ясносин,
ту в жълта премяна изгрява красиво,
ту в огнен, прекрасен рубин.

С очи, по-горещи от дъх на кошута,
по-ясни от детски сълзи,
тя припка, със чехлички златни обута,
сред сини небесни вълни.

Пред нея се диплят далеч висините
и спускат завеси в син цвят,
а долу под нея шумòлят горите,
върти се щастливия свят.

1 октомври 1973 г.

Зори

Ах, чудни зори,
разплели коси сред зелени гори...
Пак свежи потоци бълбукат
и пъпки от радост се пукат,
пак всичко сред нежност звъни.

Ах, въздух-кристал,
трептиш със клепачи ти целия бял...
И каниш на танц цветовете,
а сам си най-чудното цвете,
ти — целият в блян засиял.

Ах, малък славѐй,
ти, кацнал на нежната вейка, все пей,
докосвай със песен небето,
изпълвай със трепет полето
със чудния глас на Орфей!

25 септември 1973 г.

Къщичката

Къщичко красива, грейнала си в радост,
ти си вечно жива, вечно тънеш в младост.
Бисерни клепачи весело повдигаш,
леко, закачливо със прозорче мигаш.

Твоето коминче бодро ни намига,
плюшена завеска сякаш бавно вдига.
Къщичко красива, приказка омайна,
сякаш си прикрила самодивска тайна.

1973 г.

Русалка

Заспала русалка сърдити вълни
изхвърлиха в белия пясък.
И нежното тяло погалиха те.
Отново избухнаха в трясък.

По клепките черни проблясва солта,
устата ѝ — морски корали,
а две раковини са нейни уши.
Очите потрепват заспали.

Русалко красива, прекрасна си ти —
нечувано, чудно момиче.
Лицето ти нежно — сияйна звезда,
снагата ти — бяло кокиче.

1973 г.

Снежинки

Бели, весели снежинки
със кристални пелеринки
и коронки на главата
падат леко на земята.

Вий добри сте и красиви,
леки, палави и живи
и в прегръдките ви нежни
спят зрънца под преспи снежни.

13 януари 1974 г.

Вечер

Търкулна се морното слънце,
описа то ясна дъга,
стопи се, превърна се в зрънце,
потъващо в златна река.

Затварят очи небесата,
тъмнеят във синьо гори,
унасят се тихо полята,
заспиват до нови зори.

На запад денят се търкаля
и спуска се тихо нощта.
Блещукат звездици — корали,
през сън се усмихва света.

5 май 1974 г.

Последен танц

Листото като мъничка сълзица
отрони се във утрото студено
и сякаш е крило на златна птица,
изпърха то и падна уморено.

Лежи като самотна песъчинка
в голямата студена пуста нива
и вечер го поглежда месечинка,
бездушна като горска самодива.

И слуша в скръб листото натъжено
как вятърът извива бавна песен,
че то е писмцето позлатено,
последното писмо на тази есен.

2 август 1974 г.

Детство

Аз слънце на ресниците си нося
и вятър на протегнатите длани,
и тичам пак усмихната и боса
по камъчета бели и огряни.

Дърветата коси зелени свеждат
и облаци — платна издути, бели —
очите ми усмихнати поглеждат,
поглеждат ме и птици, полет спрели.

Аз тичам като птица волнокрила,
по-бърза от лъчите, ветровете,
и бисери на радост в мен съм скрила,
на детството най-хубавото цвете.

7 август 1974 г.

На другаря Ленков

Запомних Ви с усмивката-зорница.
С очите Ви — засмени и сърдечни,
и думите Ви топли, като птица
в сърцето си — гнездо ще пазя вечно.

29 август 1974 г.

Желание

Слънцето златно провира ръце
в косата ми черна и мека
и носят ме бурно две боси нозе
по бялата светла пътека.

Жълтото слънце — глухарче в поле,
облякло премяна красива,
помилва ме нежно и топло зове,
разцъфнало в синята нива.

На слънцето искам да бъда сестра,
с лъчите му аз да запявам,
със него да срещам добрата зора,
със него света да огрявам.

13 септември 1974 г.

Живот-ракета

Животът ми е мъничка ракета,
която все нагоре се стреми
и търси свойта приказна планета,
незнайна като нощните тъми.

Сърцето мое нея управлява
и мислите ми служат за компас,
а волята в беди я закалява,
със нея закалявам се и аз.

Тя дълго ще се лута сред тъмите,
ще чезне във чернеещия мрак,
но все ще бърза там, където скрит е
пламенния, тъй дълго търсен зрак.

О, бързай, моя огнена ракето,
нагоре и нагоре ти лети,
защото чака моята планета
и с тайните си приказни блести.

27 декември 1974 г.

Лястовица

С опашка като ножица се стрелкаш
и режеш ти небесната коприна,
в небето ясно гушка снежна белкаш
и носиш се над светлата родина.

Аз виждам как се къпеш във росата,
облякла свойта лъскава жилетка.
Съзирам често горе в небесата
красивата ти черничка наметка.

Но есен ти на медените жици
седиш смълчана, готвиш се за полет.
И ето — литваш с твоите сестрици:
"Довиждане до следващата пролет."

1974 г.

Зимна вечер

Зимната вечер смълчани картини разгръща,
тихичко мракът пречупва се в белия сняг,
бялото тихо е спряло над снежните къщи,
глъхне небето, сънуващо птичия бяг.

Тихият свод светлинки сякаш рони небесни,
взреш ли се — виждаш: снежинки това са безчет.
Гледат дървета, забравили своите песни,
целите бели и меки, памучни наглед.

Жадни прозорците гълтат студа и заспиват,
мрачни и бели усмихват се лампи-звезди,
сънни завеси градеца-красавец покриват,
зимата бяла остава самотна да бди.

2 януари 1975 г.
Пазарджик

Красивото на пъстрия ни смях

Сбогом, лято

Една жестока ножица със крясък
отхапа злобно моите коси,
разпръсна ги по пода като пясък,
гърба ми вече нищо не краси.

Червената ми рокля в гардероба
посърнала, измачкана лежи.
Проскърцва закачалката със злоба,
че черната престилка ѝ тежи.

Изсъхналия бански аз прибирам
с дъха на сол, на пясък и скали,
морето е горчиво като бира,
че трябва с него да се разделим.

Смирено лунапаркът си отива,
отнася светлини и светъл смях,
и морската градина става сива,
по-сива и от вихърния прах.

Довиждане, красиво мое лято,
аз вярвам, че ще бъда с тебе пак.
Днес бързам да се слея с мойто ято,
щастлива пред училищния праг.

1975 г.

Зимна ваканция

Тя се стопи като сняг във косите ми,
като отрязана плитка умря.
Как да я върна? Задъхват се дните ми,
търсят я, гонят я мойте утра.

Във пещерата на своето щастие
образ и тайна заравям със сняг.
После учебници грабват очите ми.
Бързат контролни, връхлитат ме пак.

Мила ваканция, пазя те, имам те
в спомени, бухнали като лоза.
Пазя те в своя хербарий на зимата
като замръзнала малка сълза.

11 януари 1977 г.

* * *

Във клас изгасва тока. Става тъмно.
Шумът изригва силен като огън.
И всеки смях като пътека стръмна
повежда ме нанякъде. Аз мога
в тъмнината, заляла белотата
на листнати учебници, тетрадки
да сбирам бели погледи във ято.
И мисли — живи, бързи или кратки.
Почакайте ме, лампи! Не гасете
шума със електричното си злато.
Почакайте ме само да целуна
това едноминутно светло лято.

7 март 1977 г.

Изгонени от час

Изгониха ни — бяхме невъзможни.
Смехът ни бе решил да ни е враг —
избухна между тестовете сложни,
разрошен и подкупващ. Даже как

завързваше добрите химикали
с невидими конци, вълнуващ, син
и смеехме се просто неразбрали,
че не е лодка синият ни чин,

че и часовникът не е палячо
със смешен нос — голямата стрелка.
И чакахме звънеца ни — тръбача
(сами си го нарекохме така).

Но строгият учител ни усети
красивото на пъстрия ни смях,
приел ни в свойта алена планета,
далеч от всякаква тъга и страх.

Изгони ни — ний бяхме невъзможни.
Но в дните, в тебеширения прах,
в контролните, объркани и сложни,
аз пазя спомена за този смях!

6 май 1977 г.

Събота

Във събота съм тъмна, неразбрана
и гъвкава, и дива като рис.
Умората, избила във каприз,
напуска ме като зарасла рана.

Училището рухва в мисълта ми —
далеч със свойте дневници, дъски.
Към мен пътуват хиляди реки,
очите ми се пълнят с цветни гами

и циганки ми дават своя ритъм.
Аз, силна като пролетна лоза,
китарата превръщам във сълза
и никого не слушам, нито питам.

Във събота съм тъмна, неразбрана
и гъвкава, и дива като рис.
Умора, страх, тъга или каприз
напускат ме като зарасла рана —

не зная просто как да се наричам...
Но щом във понеделник облека
престилка с цвят на черната дъска,
ще бъда пак добро момиче!

8 май 1977 г.

Понеделник

Възседнала вълшебния си жълт велосипед,
отиде си бургаската неделя:
раздаде и последната си чаша сладолед,
патроните от пушките изстреля

във пъстрите, невинните стрелбища на Бургас.
Красив и съразмерен като схема,
събужда се в прозореца ми Понеделник. Аз,
сънлива и разрошена, поемам

все още тъй неделна. Но в ръката ми тежи
чанта, толкова учебници побрала.
А на устните ми пак припряно почва да жужи
всяка дума от урока. С обич бяла

в своята светла класна стая като в пита златен мед
ще намеря своята медена килия —
понеделнична и свежа, като пролетна пчела,
бързам мед по-нов и светъл да открия.

10 май 1977 г.

Звънецът

Защо не идва? В толкова десници
се плъзгат уморени химикали!
Умората изопва своите жици.
Ръцете, вдигането си раздали

на трудното изпитване, влажнеят
над бялото сърце на тебешира.
Как искам той — звънецът, да пропее
със своя петльов глас. Дали разбира,

че той ще ни спаси от нови думи
в урока по английски. Че молѝва
ще се сдобри със своя враг — добрата гума,
щом върна ги в кутията красива.

Мой мил звънец, аз ставам по-голяма,
ти — малкият немирник си оставаш.
В училището — светлото си царство,
ти винаги раздаваш, подаряваш.

Как много ти дължим и колко още
ще бъдеш наш приятел и спасител,
очакван като бряг и влак среднощен,
ще идваш чак прозорците наситил

със летен звън. И нашата умора
ще бъде победена. А когато
ний станем мъдри и големи хора,
ще те запазим като светло лято.

13 май 1977 г.

Екскурзия

Внезапно обявена сред пишещия клас,
ухаеща на вятър, ритмична като влак.
Богата, стопосочна, без карта и маршрут,
внезапно обявена през февруарски студ.
Желана като пристан и светъл нощен фар,
екскурзия — богиня с небивал женски чар,
екскурзия — хлапачка с подкупващ детски смях,
екскурзия — Вселена с луна и звезден прах,
екскурзия — жарава, екскурзия — вода,
екскурзия по стъпките на горска свобода,
реална като делник и тайна като храм,
как дълго я очаквах и без сама да знам.
Но в миг се ужасявам: нима самичка аз,
самичка я измислям сред пишещия клас?!

1978 г.

Легендата
за моя горд народ

На Ботев

Духът на младостта му
не се заключва в рамки на портрети.
Кого да поберат —
човекът от вулкан или поета?
В пространството си, като миг,
те погледа му с дързост на експлозия
едва успели са да поберат,
за да го дадат на поколения.
И този поглед, силен като вик,
отеква в дълбините на потомците,
защото от магийната му сила
извира най-човешкото и истинско?

1976 г.

Нощна приказка

Разхождах се по спящата алея
във царството на размислите свои.
И вечер, благородна като фея,
прегръщаше ме в своите покои.

Над мене като резен бял от диня
увисваше примамливо луната
и тази вечер беше синя, синя,
на звуци и на цветове богата.

Но както крачех в тъмнината гъста,
над мен долитна някой, тихо седна
и някой ме погали с хладни пръсти,
обърнах се нататък и погледнах.

И чудо... беше кацнал той безшумен,
до мен довлякъл беше своя шатър,
с издути бузи и добър, и румен,
до мене беше кацнал Вятър.

“Аз идвам отдалече — той прошепна —
и моята родина е прекрасна,
земята моя е великолепна,
със синя нощ и утрин чиста, ясна.

Там няма зима, винаги е лято
и вечна е ваканцията лятна,
от нея няма, няма по-богата,
по-хубава, по-свежа, благодатна.

Там хиляди блестящи портокали
търкалят се безгрижно по земята,
лимони златни, чудно заблестяли,
търкулват се в ръцете на децата.

Морето не е никога зелено
и бури в него никога не вият,
то има цвят на облаци червени
и дивни брегове вълните мият.

Дърветата са винаги зелени,
цветя добри навсякъде се пукат
и залезите пурпурночервени
прекрасно над страната дивна рукват.

Ела, о, мило хубаво момиче,
хвани се ти за дрехата ми бяла,
в света най-бързо аз от всички тичам,
да идем във страната засияла!”

Аз бях готова мигом да се метна
и с вятъра да литнем над морета,
пред мен желаех в този миг да светне
нечуваната приказна планета.

Но моята звезда над мен блестеше
и гледаше ме, звезден дъх прибрала,
морето свойта песен спряло беше
и музиката нощна беше спряла.

И яворът ръцете си протегна
съвсем като човек и мен загледа,
на рамото ми тишина натегна,
зарадвана от своята победа.

Луната изпитателно надвисна,
загледа ме, дъха си бял стаила,
и Вятър не посмя да свисне,
о, всяка нота беше се прикрила!

“От моята родина не познавам
по-хубава, по-пъстра, по-богата,
тя може да не е така голяма,
но тука най-щастливи са децата!

Какво, че тука няма портокали,
какво, че няма дъхави лимони,
нима децата там са яли
и ябълки — по-сладки от бонбони?!

Нима и грозде те са брали,
и дюли на полици са редили?
В училище нима са те четяли,
изпълнени със радост и със сили...”

И цялата природа заговори,
и вятърът отнякъде повея,
но мигом тъмнината се разтвори,
вълшебникът загуби се във нея.

След миг аз пак по спящата алея,
заета пак от размислите свои,
разхождах се, а вечер като фея
прегръщаше ме в своите покои.

Разговор с родоотстъпника

Ти сядаш при него със чувство на власт
над своето лято и своя Бургас
в сладкарница “Космос” пред чаша кафе.
А с мрачната властност на аутодафè

в теб клади извива ужасна вина.
С пенливия смях на щастлива жена
нощта ви издига невидим дворец —
на тебе и този красив чужденец.

Ти чакаш да видиш зеления скок
на поглед. Но в него със сила на бог
той мигом удавя красивата власт
над твоето лято и твоя Бургас.

Ти падаш в ръцете на нежния блус.
А вдига ръцете си горд Санта Крус.
Ти виждаш красивите потни тела.
И бясната сила на тази стрела,

която ще блесне, и само за миг
от живата плът на ревящия бик
ще бликне червена и дъхава кръв.
Тълпата реве, побесняла от стръв.

Ти виждаш и себе си някъде там —
сред бесните слънца, андалузи и плам.
И мигом разчупваш добрия дворец
на синята нощ. С твоя горд чужденец

ти тръгваш към някаква чужда страна
и срутват се като разбита стена
и твоето лято, и твоят Бургас.
Ти, слаба, безсилна, без капчица власт,

по-празна от въздух поемаш натам!
Как искам от своята мощ да ти дам!
Как искам пред теб нестинарски ръце
да вдигне вината и с бледо лице

да спреш с разширени от ужас очи,
в които загнезден грехът ти мълчи.
Как искам пред теб да изскоча сама,
преди да те срине напълно срама,

и двете разбития нощен дворец
да вдигнем пред твоя красив чужденец.
Как искам от своя Бургас да ти дам!
Но блъска в лицето ти черния срам.

И вдига се мракът настръхнал, свиреп,
с ръцете си хвърля сив камък по теб.
Прозорци, треперещи още от смях,
заплюват в лицето ти твоя сив грях.

Ти хукваш из някакви нощи и дни,
зад теб руини, руини, руини...
Над тебе луната със хлад на кама.
Ти бягаш, ти бягаш напълно сама.

Ти бягаш от тъмния мрачен затвор
на своя ужасен, огромен позор —
загубила сили и своето аз,
без капчица лято, със мъртъв Бургас.

23 октомври 1977 г.

Альоша

В алеята, потънала в зелено,
е спрял Альоша — силен и красив.
Той свойта длан, от камък сътворена,
протегнал е възторжен и щастлив.

О, нищо че от камък са очите,
а мъжките зеници — от гранит,
във тях човешки плам и огън скрит е,
духът на воин смел във тях е скрит.

И всяко утро с птици разговаря,
със луди ветрове и със лъчи,
небето със дланта си той разтваря
и гали го със каменни очи.

1975 г.

Безсмъртие

Разсеяно се плъзва есента
през тънки клони на дървета рижи.
В бездънното корито на нощта
потапям всички свои дневни грижи.

И пак възмездна идва срещу мен,
велика, строга, царствена и млада,
белязана от огън, кръв и ден,
една червена, древна Илиада,

дъхтяща на човек и на живот.
Нима дори и времето е спряло,
отстъпвайки пред шеметния ход
и силата на женското ѝ тяло?!

Нима защото Зевс и Аполон
направиха я своя жрица,
превръща тя сърцето ми във трон
и властно става моята съдница?

Повярвала в тътнежния ѝ глас,
в човешкото на нейната магия,
от ритъма ѝ строг и тежък аз
задъхано, на едри глътки пия.

И взела мощ от ръста на Ахил,
от Зевсовата длан благословена,
аз своя град — усмихнат, млад и мил,
превръщам в Троя — древна и червена.

Но не пожар и пушечни следи,
не тежка и възмедна божа сила,
не копия, потънали в гърди,
за тази Троя аз съм отредила.

За нея пазя — светла като ден,
магийна като Ботева балада
и тежка като златен древен храм,
една могъща нова Илиада.

И тихо пред безсмъртния ѝ ход,
от който като бял вулкан изтича
легендата за моя горд народ,
светът като пред бог да коленичи.

28 октомври 1878 г.

Рай

Ако нашият живот премине бързо като влак
през студени тъмни гари и накрая
спре задъхан и изстрадал, изморен пред онзи праг,
с който почва търпелив и светъл Рая,

чудни сили към земите нови ще ни поведат
подир тайнствените стъпки на кошута
и за първи път ще видим как усмихнато денят
ражда всяка своя палава минута.

Там край нас на водоскоци ще извира златен мед,
в топли устни свойто царство ще намира.
Ще танцува блеснал Раят и със жест на слънчоглед
все във нас като във слънце ще се взира.

Във ръцете ни ще падат златокори плодове.
Ще се къпем в омагьосани фонтани.
Ни тревога, ни умора, ни уплаха ще кове
свои форми в сетивата ни приспани.

Ала в топла райска сутрин, с дъх на рози и трева,
ще извикаме в съня си като луди
и човешкото във пламналите наши сетива
с остра болка стара сила ще събуди.

На земята сам-сами ковахме всеки миг и час
и денят не бе от никого отсъден;
да, сами си го градяхме и единствено от нас
зависеше този ден какъв ще бъде.

Ние си градяхме рая с мисъл, с лумнало сърце,
наш — човешки рай умът ни там градеше.
А човешкото ни име гордо в нашите ръце —
в загрубялата им тъкан се четеше.

И сурови, простосмъртни, със човешки имена,
ще се вдигнем срещу Рая страховити
и ще рухне той под живата пулсираща стена
на гърдите ни, юмруците ни свити.

И ще вярваме, ще вярваме в човешкия си ден
и във рая, от самите нас отсъден.
Ако тука — на земята, живи си го създадем,
той дори след нас благословен ще бъде.

5 ноември 1978 г.

Аз и морето

Морето I

Морето се обвива с прелестни дантели.
Ах, какви са нежни и сребристо бели!
А пък водорасли... Колко са красиви!
Леко потреперват — балерини живи!

Колко са щастливи, весело се плъзгат
рибките червени, розови и златни!
Как безгрижно, волно, пъргаво се гмуркат
във водите сини, хладни, благодатни.

Там щастливо, плавно, мълчаливо плуват
чудни хубавици — белите медузи.
И трептящо тяло сякаш са обвили
със красиво було и прозрачни блузи.

21 декември 1972 г.

До утрото

Един далечен фар, като око на гларус,
напълнено със морска светлина,
повика ме при себе си.
Не зная —
да ида или тука да стоя.
Поглеждам към морето.
То люлее и себе си, и хиляди звезди
като златни отпечатъци от пръсти...
То моли ме при него да стоя.
Усещам как и мидите под мене
черупки и треви са ми постлали.
“Постой при нас! Със теб ни е добре!
Ний всички морски тайни ще ти кажем.”
Къде да ида?
Толкова неща ме викат или молят да остана.
Дали при фара или тука да стоя
и с мидите добри да разговарям?
Дали със гларусите бели
или с чайките
да дишам на небето ветровете?

Дали пък да отида там, при рибите,
за да ми покажат свойто плуване?
О, тука ще остана чак до утрото
и тихо ще изслушам този разказ
на мидите, постлали гърбовете си.
Не ще забравя да целуна фара
по чѐлото, препълнено от блясъци.
Аз своето присъствие на птиците
поне до утрото ще предоставя.
Не ще обидя аз със отказ рибите
и с тях до утрото ще поиграя.
О, вкъщи ще се върна чак на утрото
безкрайно уморена, но усмихната,
получила най-ценния подарък.
Аз своето присъствие на рибите,
делфините и мидите, и птиците
раздавам за една-едничка вечер,
а те ще ме дарят със своето
ЗАВИНАГИ.

1975 г.

Мои часове

Една звезда — светлинна и далечна,
отчупи се и блъсна се в безкрая,
погреба я морето сивомлечно
и вятър се опита да излае.

Една вълна, изваяна от мрака,
обиди се за нещо на прибоя,
отиде си, остави го да чака,
разяждан сам от самотата своя.

Една луна — простряна длан от злато —
пречупва очертания в тъмите,
мътнее като посивяло лято
и глъхнат кратери в плътта ѝ скрити.

В такива часове на радост своя
във амфора старинна се превръщам,
защото вятъра, луната-длан, прибоя
във своята дълбочина поглъщам.

7 януари 1975 г.

Морето II

Морето с морска обич е раздало
на много песъчинки кротка нежност,
на много водорасли цвят е дало
от синьото на своята безбрежност.

И в пристъп на любов е сътворило
седефа във разтворената мида,
във своите подводия измило
следи и от тъга, и от обида.

О, как ли е успяло да направи
то всяка риба с нещо по-различна
и с дланите си синкаволилави
да сее радост в свойта безграничност.

И аз стоя, изопната и няма,
на пясъка, самичка под небето,
и чувствам се и горда, и голяма,
и силна, и добра като морето.

9 януари 1975 г.

Благородство

Един възторжен кораб рязко вряза
брадата си в спокойното море
и своя път със диря отбеляза.
Морето не поиска да го спре,
а само сбърчи се от болка сива,
изохка тихо, като че дайре
търкулна се във огнена коприва.

След кораба остана само пяна
и раната във морските гърди.
Една вълна, немирна, разлюляна,
затвори я и меките води
пльоплюкнаха във устните на плажа,
изхвърляйки и миди, и звезди,
за палавия кораб да разкажат.

Море, море, когато той със сила
разцепи те, нали те заболя?
Видях как твойта гръд се беше свила.
Ти тази болка как преодоля?
А можеше със силните си пръсти
да счупиш мачтите като крила,
да блъснеш всичко в дълбините гъсти.

Аз знам, море, ти винаги прощаваш,
обидите потапяш в хладна сол
и болките червени изтърпяваш.
Следите им заравяш в пясък гол.
Сега разбирам твоето господство,
и сила, и лилава красота:
дължат се те на твойто благородство.

27 май 1975 г.

Убийство

Едно пристанище изплю мазут.
Нахално сви очи и се захили.
Премина през морето тръпка студ,
закашля то, изопна сиви жили.

Една вълна — красива и добра,
отровена полегна върху кея
и тъжни чайки с чайкови пера
закичиха и гроба ѝ, и нея.

Морето на заспа до сутринта.
За мъртвата си рожба дълго плака...
Затвори във сърцето си скръбта
и утрото замислено дочака.

След туй дойдоха хората; и те
поискаха морето да им пее.
Поискаха гирлянди да плете
от бялата си пяна, да се смее.

Да бъде като пълна чаша с ром,
разпенена, но синя, силно синя,
да бъде пак красив и светъл дом
на слънце, на живот и на богини.

Но то мълчеше в сива светлина
и пареше му раната горчива —
красивата загинала вълна.
Отровата не спря да се разлива...

И чувстваше се как загива то
със рибите, с отровени делфини,
с хрилете им треперащи като
вибриране на водорасли фини.

И някой ден навъсен, студ суров
пристанището сиво ще облъхне,
под черна пяна като под покров
в нозете му морето ще издъхне.

25 юни 1975 г.

Сливане

Нощта дойде и корабите-замъци
целунаха със светлини морето.
Запалиха го жълтите им пламъци
и стана то като от огън взето.

Те пясъците бели зацелуваха
и топло електричество им вляха.
До будното пристанище доплуваха
и в неговото светло се преляха.

То стана като мида-черноморница,
на бисери стотици светлината
затворила в плътта си животворница,
на звуци и на светлини богата.

И чувствам — на пристанището блясъка
превръща ме във водорасло нежно,
посажда ме завинаги във пясъка
с очи, с ръце към морската безбрежност.

20 юли 1975 г.

* * *

Една солена дупка като кратер
погълва много блясък на звезди.
И вятърни истории моят вятър
оставя ѝ и луд като преди,

към моя дом подгонва нещо свое,
препъва се във пейките безброй
и скрива се от зениците мои.
Дали когато тръгна си оттука,

ще дойде чужди вятър да пирува —
да пие блясък, жаден като щука,
край дупката солена да лудува,
когато до прашинка я ограби,

във пясъка солен да я удави,
да литне и на чист да се преструва!
А може би морето ще я пази,
не ще заспи, за да я пази...

29 ноември 1975 г.

Нощ над града

Когато нощем улиците жадно
на стъпки хиляди шума изпият,
изгрява месецът и става хладно.
Студени струи плажовете мият.

И месецът, като крило на птица,
небето, звездното, гребе нататък
и всяка от звездите е зеница,
в морето скрила своя отпечатък.

Помислило за риби то звездите,
ги люшка като корабчета златни,
поемат ги в ръцете си вълните
и скриват ги във своята необятност.

1975 г.

Аз и морето

Безбройните разплакани черупки
докосват ме със свойта чернота;
и рачета от тъмните си дупки
проблясват със солена мокрота.

Студена сол нозете ми изгаря
и пяна във дланта ми се топи,
вибрират побелели морски пари
със вятър, хладината им изпил.

Как искам да съм с мидите зелени,
но тръгвам умълчана към дома
и мидите си тръгват сякаш с мене,
със мен си тръгва топлата вълна.

Сега разбирам в топлите ми длани
е сгушено соленото море.
Във сънищата мои разлюляни
то бърза да се побере.

1976 г.

* * *

Морето се боричка като коте
със слънцето, попило във вълните.
Как искам с този ритъм доживотен
то все да ме посреща, с дъх наситен.

Как искам все да бъде като мене —
не кротко като пролет или есен,
а лятото от свойте оксижени
да дава пулс на синята му песен.

Това море за мене е светиня —
развихрено, възторжено и младо
и всяка моя болка ще угасва
пред него, щом докрай я изповядам.

1976 г.

Ела сега

Нагази голо лятото в морето.
Изхвърли всички мъртви водорасли.
Разстла нов пясък в дъното, където
седефите като деца са расли.
Изопна фарът мъжкото си тяло
и някакво желание се пукна
в окото му, от блясък натежало...
. . . .
С внезапен скок към дъното се мятам.
Гребат вода ръцете ми изкусни.
И сякаш дишам под водата
с амфибийни гърди, с делфински устни.
Под мен зелени кръгове светлеят,
но пулса ми нагоре се катери.
Пристанища в минор сиренно пеят.
От техните разтворени артерии
тече мазут, изтича смърт в морето.
Плачи ти, лято — бъдещо сираче!
Ела сега, спасителю-поете,
не с лист и молив, не за да заплачем!
(Как лесно е да плачеш върху листа!)
Побързай, братко! Да заключим нека
отровата и силата нечиста,
която е обхванала човека!...

1979 г.

На лятото обрекла се

Ноемврийски дни

От жълтото сърце на есента
изтичат ветрове със хладна стъпка.
Избягва от морето радостта,
по-кротка от горчива морска тръпка.

Луната пребледнява като сол,
а въздухът парлив е от студено,
на моя бряг под пясъчния ствол
аз скътала съм лятото и мене.

Ноември ме скована с есента,
която като студ в кръвта се стича,
но май ще ми възвърне радостта.
Единствено тогава съм момиче!

2 ноември 1975 г.

Докосва ме сънят

Замислени комините
от жарките си дробове
издухват пепелта
на пламъците, сините.
И тъмни като гробове
изпиват есента.

Бездомни като рибите
се гонят листи есенни,
пияни от дъжда,
заболи смешно фибите
на жилките си, песенно
се люшкат на стада.

Прозорците нехайно пак
изхвърлят светлините си
във локви и асфалт.
Луната като златен рак
се движи сред звездите си
с петна като от кал.

И цяла нощ бих гледала
дървета като вилици
и есенна луна,
но с пръстите си медени,
красив като измислица,
докосва ме съня.

11 ноември 1975 г.

В сърцевината

Асфалтът бял е като кърпа.
Дали не е от студ умрял?
Колите светлото си дърпат,
подгонени от вятър бял.

И кашлят техните спирачки
по хлъзгавата мъртва плът,
оглеждат се като глупачки
и пак подгонват своя път.

Какво ли става с цветовете
на светофарите безброй?
Изпиват им ги ветровете,
погребват ги със листов рой!

А жици, тъмни като вени,
дали раздали са жарта
на своята кръв неугасима,
червена като есента?

А може би в сърцевината
на фарове, коли и път
е скрита тайно топлината
и пази ги да не умрат!

17 ноември 1975 г.

Брезите

Брезите се отърсват пак
от синьото мълчание
на своите листа
и тъмни като сенките
във листени обятия
попиват вечерта.

Разрошени от щастие,
те клони омастилени
разтърсват като в бяг
и дръзки като птиците,
плетат гнезда за вятъра
и есенния мрак.

Че слънцето, надменното,
блестящо като бял живак
по рибешки мълчи
и хората забързани
не виждат красотата и
добрите им очи.

А вечер те отърсват се
от синьото мълчание
на своите листа
и будни като сенките,
и мойте сини сънища
се сливат с вечерта.

20 ноември 1975 г.

Есенна вечер

Сред настръхнали дървета
с крачка бавна и предвзета
се разхожда сънен вятър
със корона от листа,
а изкаляните стъпки,
потъмнели като кръпки,
се разбягват из асфалта
и облизват есента.

А прозорците сънливи
светлините си игриви
от гърдите си издухват,
като рибешки очи
се вторачват в тъмнината
и излъчват към земята
от пердетата неспрени
електрически лъчи.

И макар че тази есен
охлади добрата песен
на дървета и прозорци,
на вериги от листа,
тя придаде на града ни
красота като в съня ми,
но живота му от лято
осоли като сълза.

21 ноември 1975 г.

Радостта ми е солена

Кални улиците като шоколад,
стопен от мекотата на небето,
превръщат в захарен добрия град,
във син сироп превръща се морето.

Луната, като захарно петле,
жълтее над прозореца ми блеснал,
и гларус с шоколадени криле
комина ми със плясък крилен стресна.

Защо ли всичко сладко е край мен,
а само радостта ми е солена?
— Не може тази мила, светла нощ
да ме дари със лятото червено.

23 ноември 1975 г.

Да бъда зимата

Снегът е бял като възглавница,
и чист, и светъл е като невинност,
луната като жълта раница,
звездите — чаша бяло вино.

Аз искам с виното им ледено
за първи път да се опаря,
луната още недогледала
на своя гръб да натоваря.

Аз искам огъня на устните
в снега нестоплян да удавя,
кристалите, от твърдост вкусните,
под дъбите си да поставя.

Аз искам да изтръпна цялата —
на зимата да заприличам.
Да бъда зимата. Ала сърцето ми
да си остане на момиче.

24 ноември 1975 г.

Истинската зима

Месецът заострен като връх на златен молив
облачни мехури иска с връх да прободе.
Падат на колѐне жадни пейки и се молят
малко от въздушната си кръв да им даде.

“Есен ли е, зима ли е — питат черни клони. —
Пак ни е студено, ала няма капка сняг.”
Бели са звездите като приказни балони.
“Есен ли е, зима ли е?” — свирва дъжд с кривак.

“Зима е, разбира се!” — извикват светофари.
“Може би не вярвате, че зимата съм аз?” —
казва в смях прозорец с цвят на жълти минзухари.
. . . .
Истинската зима не е идвала в Бургас.

3 декември 1975 г.

Нощ

Отпускат клоните зелени длани
и близва ме спокойна синя хлад.
Излива нощ от своите герани
най-синия, най-тъмния си цвят.

И двама вятъра над мен се срещат
сборичкват се съвсем като петли,
че чувам ги, едва ли се досещат,
жужат като разсърдени пчели.

Но не след дълго те се помиряват
и всеки скрива се в дома си тих,
предсънна песен къщите запяват
и спира недовършения стих.

Отпуска се спокойно и морето
в леглото си от пясък като в кош.
Единствено остава си небето,
разбудено над мен и ден, и нощ.

1975 г.

Пътуване

В очите ми вятърът пари
и гуши се в ноздрите — цял
изцапан от слънце и пàри,
и лепкав, и слънчевобял.

Той, спътника мой неизбежен,
във всяко пътуване пак
и мил, и възторженонежен
ме гони от кораб на влак.

О, нека на ням се преструва
и гуши се кротко до мен,
щом имам го — значи пътувам,
пътувам ли — значи е ден.

1976 г.

* * *

Лятото изтече като пееща вода.
Тежко ми е — колко много, много пих от нея.
Бели стъпки, нежни като котешка следа,
още за червената му песен пеят.

Мислите ми тръгнаха след него по света.
Може би не ще успея вече да ги върна.
В дланите ми плаче невидяна есента,
моли ме поне веднъж да я прегърна.

Но не мога — аз на лятото обрекла се веднъж —
ще го чакам, ще го помня, ще му бъда вярна.
То ще дойде пак с коси от топъл дъжд,
пак дъхът му цветен ще ме парне.

1976 г.

И светла, и истинна

Обич

Обичам вечер сенки, ветрове
със дланите ми две да разговарят,
небето да простира брегове
и своя песен тихо да повтаря.

Обичам да ухае на гора,
на бор зелен, на тичащи потоци
и свойто светло светлата зора
да пръска в чародейни водоскоци.

Обичам да усещам как расте
в усоите за мигове бръшляна
и свежият набол едва листец
да се превръща в длан, от лъч обляна.

Обичам да раста във дивен край,
с природата обичам да живея,
природата обичам пък безкрай,
защото съм един живот от нея.

1 март 1975 г.

Водно конче

Сред блатните растения, където
петнисти жаби мърдат гърбове,
то трепна и събуди върховете
на тръстиките в жълти цветове.

И слънцето в крилата му изсипа
най-светлото от своите очи.
В разкъсаната жабунячна дрипа
светът на жабите мълчи, мълчи.

Но блатото смълчано завибрира,
полюшнаха се топлите води,
от дъното им радост заизвира,
а тя остави кръгове-следи.

О, как дори във блатото противно,
заровено във тиня и листа,
живее нещо хубаво и дивно!
То има само своя красота.

2 август 1975 г.

Моята планета

Безпътечни стъпки гонят
безпосочни ветрове —
на мечтите мои конят
търси дни и светове.

А безименна планета
ме изгаря нощ и ден.
Тя в съня ми светъл свети,
приближава се към мен.

И дървета пожълтели
ме поглъщат със листа,
от върха им с яхта бяла
към звезди ще полетя.

И ще дойде ден — и конят
ще открие светове;
от дланта ми ще се ронят
и звезди, и ветрове.

И незнайната планета
ще превзема в светла нощ.
От плътта ѝ ще засветя
като мед от слънчев кош.

Но ще бъда най-щастлива,
че земите си от плам
и планетата красива
аз на хората ще дам!

7 ноември 1975 г.

Истинска

По улиците жълти светофари
се мъчат да приличат на луната
(те всяко утро гледат как догаря)
и чувстват се най-светли на земята.

Но може би съвсем не осъзнават,
че блясъкът им само при повреда
ще млъкне и стъклата ще удави
най-тъмното, мечтаещо победа.

А тя, луната, с блясък неподправен
от никого до днес не е гасена.
Тя истинска е, може би защото
е плът от благородната Вселена.

14 ноември 1975 г.

Като мене

Луната като бучка от масло
поиска да се плъзне през комина,
но гларуси със своето крило
задържат я над склоновете сини.

Тя стара е, а също като мен
я грабва често лудост като вятър
и белите стихии на моя ден
танцуват нощем в звездния ѝ шатър.

15 ноември 1975 г.

Раздаване

Клоните като безброй змийчета
черни и оголени стърчат,
удължени от безсилие дървета
искат есенните дни да преброят.

Те прозореца ми искат да погалят —
да изпият стъклената белота,
топлината му от сънищата бяла —
да им бъде светло, топло през нощта.

Как желая да съм огнено момиче
и ръцете си от огън да им дам,
и косите си да срежа. Като птиче
върху вейките да натежат от плам.

Да прегръщам клоните им почернели,
да ги сгрея, с топлина да ги горя
и от красота да ги направя бели —
своята белота да им даря.

23 ноември 1975 г.

Да си горещ и снежен

Улицата бяла, като котешка опашка
искам да подръпна за измръзналия край.
Вятърът разтегнал е момчешката си прашка,
с топки сняг захвърля ме, щастлив като през май.

Колко рядко виждала съм зимата такава!
Колко рядко виждала съм своя град такъв!
С улиците, снежните, луната като бра̀ва,
с жиците, опънати от бяла снежна връв.

Може би затуй ми става толкова горещо —
устните, косите ми изтръпват като сняг.
А да си горещ и снежен е чудесно нещо.
Да си цяла снежна, ала топла пак.

25 ноември 1975 г.

Разсъмване

Звездите като края на цигари
червената си плът изпепеляват,
горчиво и мъчително догарят,
от болката си странно побеляват.

А гларуси, разрошени и дръзки,
ги грабват под крилата си солени.
Над клони, омотани като връзки,
за някого ги носят. А за мене?

"Косите ти са целите горещи,
заплели са звезди във свойта мрежа.
Почувствай как на клепките ти нещо
тежи и стопля зѐницата свежа."

Посягам към косите си — и чудо!
Звезди от мойта нощ, добра и синя,
са вплели във косите ми дъха си
и пазят ме да не изстина.

27 ноември 1975 г.

* * *

Защо оранжевеят днес звездите,
защо ли искат да са минзухари?
Омръзнали ли са им светлините —
по-светли и от фаровете стари?

Те търсят може би оригиналност.
Решили са да станат други — нови,
но всъщност губят своята кристалност
и действуват като отрова.

В живота има хиляди закони —
звездинни, разноморски, небесинни —
и някой щом руши истинността им,
той, сигурна съм, ще загине.

28 ноември 1975 г.

* * *

Капките са тежки като есенни смокини.
Вече от туптежа им ръцете ме болят.
Мракът син плете гнездо в косите мои сини,
мислено прорязани от златен лунен път.

Улицата строга като остра единица
пак се е опънала и зла като език,
с нещо уязвява отънели сиви жици,
дълги и проточени като тревожен вик.

Толкова ли трудно е на капките студени,
капки сняг да бъдат, да са ледени сестри,
за да бъде бяло и край мене, и във мене,
улиците мои да са пак добри.

2 декември 1975 г.

Радостта като сълза

Улици към мен протягат
топли лампени ръце,
към прозореца ми бяга
лъч с неоново лице.

По листата като птици
плуват лунени петна.
Светли огнени езици
са звездите във нощта.

Вятърът вратата бутва
и повиква ме навън...
Снопче светлини се срутва
пред лицето ми със звън.

В улици хилядоцветни
впускам се като вълна;
хора и усмивки летни
грабват мойта тишина.

Улици под мене тичат,
тупка пулсът на нощта,
а по клепките се стича
радостта като сълза.

1975 г.

След сянката

Във сините вълшебства на града
потапям се, замислена и няма,
причаква ме зад ъгъла дъжда
и близва ме дъхът му като пламък.

И сякаш парят капките безброй,
и сякаш са със лято напоени,
шумят като възторжен пчелен рой
и гонят се като листа над мене.

Най-синьото вълшебство на Бургас
са сенките, прогонили съня си.
Сред тях намирам своята и аз
и гоня я, тъй както радостта си.

1975 г.

Дните

Дните като свита от артисти
идват да ме радват или мъчат.
Жълтите им длани като листи
златно електричество излъчват.

С него те разпалват радостта ми
или до прашинка я изгарят
и оставят като пепел песента ми
с прегорели смехове да разговаря.

Те ме хвърлят във ръцете си и пият
топлината ми, студени, прежаднели,
виковете ми във устните си крият.
И от жажда стават просто сивобели.

Но когато аз пресъхна като вейка,
те от свойто електричество ми дават,
те превръщат се във светнали фенери
и на сънищата мои подобават.

1975 г.

Ден

Като изящна умираща лилия
тази нощ бавно топи се край мен.
Глъхне луната. Звезди, обкръжили я,
шепнат сбогуване. Плисва ме ден.

Авантюристите гларуси с крясъци
нещо споделят ми, бели от сол.
Пеят за слънце и блеснали пясъци,
бягат над моя кавак белоствол.

Този ден идва за мен като истина,
носят го гларуси в моя Бургас.
Бликат го пясъци. Думи разлистени
в него оглеждат се. Трепвам и аз,

и доверчива в дланта му, усмихната,
като в най-чудния, приказен храм,
аз ще побързам — и светла, и истинна,
своя момичешки пулс да му дам.

1976 г.

Нестинарка

На жълтите листа като жарава
разлива свойта дива песен
с коси червеножълти като лава
красива нестинарка-есен.

И босите ѝ длани и колѐне
трептят като крила на птица.
Протяга тя ръцете си към мене
и иска тайно като древна жрица

магийния си огън да ми влее,
с червената си жар да ме прегърне
и в млада нестинарка като нея
сърцето ми желае да превърне.

1976 г.

Влак

Как искам да съм малък светъл влак,
по-пъстър от крилете на хвърчило.
Да чувствувам във светлия си бяг,
че слънце в моя ритъм се е скрило.

Да бъде мойта гара слънчев знак,
от хиляди очи благословена.
Да бягам срещу вятъра, но пак
да връщам там мечтата си зелена.

Как искам да съм малък светъл влак.
Тогава бих посока подарила
на някого. Искри родени в бяг
от релсите. И свойта пъстра сила.

Защо не съм добър среднощен влак?!
Тогава аз на всеки бих раздала
завръщане. Но бих поела пак
по релсите на радостта си бяла.

11 февруари 1977 г.

Лъжата

Тя ляга в мисълта ми. По-червена
от двойка в недовършена контролна,
от женска дран — напукана и болна,
от кръв на гладиаторска арена.

Как тежко ми тежи. И как убива
в мен синьото на синята ми песен.
Заключва ме в кръга си чернотесен
и прави ме измислена и сива.

Как мътна, като есенна мътилка,
се влива във кръвта ми, във очите,
където моят таен огън скрит е,
където като синя морска билка

момичешката своя тайна крия,
където като пролетни фонтани
изригва моя смях. И с груби длани
тя граби мед от пълната килия

на моя ден. О, как да си възвърна
на щастието блесналата арка?! —
Ръце на разгневена нестинарка
ще вдигна срещу нея, ще превърна

косите си във хладна черна клада
за нея, за измамната ѝ сила!
Аз мощна, многоръка, многокрила,
петнадесетгодишна, светла, млада,

ще изгоря измамата ѝ сива,
пак в пъстрата си песен ще се влея,
красива и добра, далеч от нея,
със щастието си, че съм щастлива!

20 май 1977 г.

Моят ад

Светът загрухтява, заспива смирен.
Нощта черно расо повлича към мен —
със сива скептичност на стар фанатик,
с монашеска кротост, без блясък, без вик
тя пада в тераси, с мъртвешки очи,
в които дълбока набожност мълчи.
И виждам луната — настръхнала, зла,
небето заспало как с гол връх закла,
сред бесния кикот на блудни звезди
сам вятърът сянка на дявол роди.
А мракът разтваря зловещо чене
над мене. И мойто треперещо "Не"
се губи, внезапно лишено от звук.
Страхът сгромолясва огромния чук
над моите слаби гърди, рамене,
задъхвам се, викам, крещя: "Не, не, не."
Аз чувам как долу — под нашия свят —
разтваря вратите си зъл Дантев ад.
И в черния ужас на врящи котли,
сред бесните оргии на дяволи зли,
за миг виждам себе си някъде там,
заръфана жива от огън и срам.
Въжета от червеи мойте ръце
завързват. Със синьо от болка лице
аз викам със кървави гръб, рамене
и страшно е мойто човешко: "Не, не!"
Пред мен оживява човешкият свят.

Живях без сестра, без приятел, без брат.
Аз виждам как влажна тъгата мълчи
във много към мен устремени очи —
на тези, които не чух, не простих.
И най-после моят забравен млад стих.
Набъбва на устните кървав мой вик
пред него — всевластния мощен съдник,
с когото измислях си скверни игри,
с когото нерядко флиртувах дори.
Сега, в този мръсен, бълбукащ в кал ад
той иде, дъхтящ на човек и на свят.
Но после изчезва. Напълно сама
аз страшно се гърча: В плътта ми срама
забива зловещо пирон след пирон
и червей, превърнал човешки труп в трон,
пихтиесто тяло във кикот тресе
пред мене — по-жалка от сритано псе.
. . . .
Но в миг се опомням. Отварям очи.
В терасите пак на колене мълчи,
помръдва набожно мъртвешки уста
безплътна, безкръвна, мъртвешка нощта.
Под мене прошавва заспалия свят.
Нима аз измислих сама този ад?

Аз — тази, която не вярвам в смъртта,
но вярвам със своите 16-сет лета,
че всеки от бог по-успешно дори
сам хората прави щастливи, добри,
тъй както те правят го силен и млад.
Аз вярвам във своя момичешки свят.
Но този ад, който измислих сама,
ще пазя, ще имам, додето умра —
той — страшния мой, най-човешкия ад —
на моята съвест суровия свят.
Тогава съдникът на моя живот
ще бъда сама аз. А бавния ход
на дните, годините тук на света
отрежда ни светъл живот след смъртта,
но не в ад и рай, а във властния глас
и деня на децата, родени от нас!

31 август 1978 г.
Тетевен

Поезия

Поет

Попитай детето: “Какво е живота?”
и вгледай се в ясните детски очи;
във тях ще проблесне учудена нота
и в отговор детският смях ще звучи.

“Какво е животът?” — попитай младежа.
Ще чуеш: “Това е красивия ден,
денят ми на младост, мечти и копнежи,
денят ми от слънце добро озарен!”

А старецът грохнал ще каже горещо:
“Обичам живота красив, окрилен.
Животът е скъпото, святото нещо,
което отива си бавно от мен.”

Със същите думи запитай тогава
поета и слушай добре:
“Животът, това е, което остава
да диша, тупти и цъфти след смъртта.”

1975 г.

С дъжда

От спуканите вени на небето
потича неспокоен и студен,
съзира ме, заглежда се във мен,
с езици хладни близва ми лицето.

Той ту се свива в локва пред нозете,
треперещ като коте от вода,
ту бяла електрическа звезда
във него се оглежда като цвете.

Заслушвам се и чувам как над мене
със капки черни като вишнев сок
той удря по циментовия блок
и нещо ми говори със звънтене.

Във тази нощ сама съм в тъмнината,
но нищо не навява самота,
защото е изкуство под дъжда
да можеш да говориш със водата.

1975 г.

Лунапарк

Светлините са изплели светла кошница
и люлеят лунапарка си във нея.
И дърветата в зелените си нощници
не заспиват, а се смеят и се смеят...

По челото ми пробягват сенки алени
на усмивки и червени карамфили
и ме шарят със очите си запалени
тези малки и добри автомобили.

И от светлото си щастие изтръпнала,
напоена от вълната ярка,
аз превръщам се, запалена от блясъка,
във немирна светлина от лунапарка.

1976 г.

На един поет

Поете, мразя хищната ти муза,
тя все далеч от хора те зове.
Как вплитат те във мрежа от илюзии
и тайни тези твои богове!

Езичнико, разстреляй боговете,
не вярвай ти на тяхното "ела"!
Под теб земята, проста като цвете
ти шепне нещо с тембър на пчела!

Ела при нас — трогателно несръчен,
смутен, какъвто си, такъв бъди —
тук, само тук, щастливецо измъчен,
стихът ти жив ще се роди!

18 март 1979 г.

* * *

На Христо Фотев

Поете, многогърб като камила
пустинята от хора премини,
товара си безценен с няма сила
спаси и непокътнат съхрани,

че рухнеш ли от жажда и умора
сред пътя, няма кой да ти прости,
поклон човекът няма да ти стори
от слабост, от жестокост ли? Но ти

товара си спасил, достигаш почва.
Спасен си, мъченико Дон Кихот!
Едва сега, обреченико, почва
той — истинския твой живот!

26 март 1979 г.

Поезия

Войните кладяха под твоите боси нозе
огньове. Ти падаше в черни окопи с убити.
Над твоите голи гърди като бесни коне,
дамгосани с кръв, смърт и огън препускаха дните.

Суетни мъже те очакваха в своята нощ —
как скверно ръцете им търсеха твойта магия,
от вино преситени, с твоята женствена мощ,
те бързаха своите мръсни души да измият.

Момчета, видели знамение в някакъв сън,
решаваха мигом, че трябва да станат прочути,
и тръгваха те лековерни по стръмния път
към топлата люлка на твоите майчини скути.

А после до смърт изморени, нечути от теб,
те хвърляха камък по твоята горда осанка,
открили, внезапно съзнали със ужас свиреп,
че цял живот бяха не с тебе, а в твоята сянка.

Прости ми, Поезийо! Малка, загубила глас,
в нозете ти царствено тихо сега коленича
и чакаща жеста ти, искаща, може би аз
на всички онези, на всички онези приличам...

Да, ние ще следваме твоя величествен ход.
През много кресливи тълпи ще минаваш спокойна.
С човешкия ритъм на твоя безсмъртен живот
ще бият сърцата на много, за теб недостойни.

Но силен, как силен е този магиен замах,
със който отреждаш ни своята светла стихия.
Как рухват пред тебе лъжата, човешкия страх.
И нищо че в свята тайна на свойта магия

заклела си някого, тайно от всичките нас.
Пак черпим от твоята сила безмерно щастливи,
защото си жива не в някой и нечие аз.
Ти в цялата същност на нашето време си жива.

1978 г.

* * *

На баща ми

Невинна като детско своеволие,
аз връщам се от своето далече.
Едно червено кръшно главоболие
залива моята топла синя вечер.

То кара ме чемширена, бръшлянена
да падна във нозете на стиха ми.
Приемат ме желана, но неканена
извивките на живите му гами.

И чувствам ли се сам-сама и ничия,
подмамена от мимолетна слава,
ранена от студени безразличия,
той властно, мълчаливо ме спасява.

Сърцето ми задърпва свойте корени,
изострят се и скулите ми меки,
със крачки, от умора необорени,
аз тръгвам по брадясали пътеки.

По гъвкавите релси на ръцете ми
той пуска свойте влакове червени,
а някъде на топло зад очите ми
узряват като гроздове вселени.

Вземете ги! Побързайте! Как хубаво
е с моите загадъчни вселени.
Изпийте със очите си вселените,
родени от стиха ми и от мене!

Защото като кръшно главоболие
минава моята топла синя вечер.
Невинна, като детско своеволие,
аз тръгвам пак към своето далече!

1978 г.

Тайна

И облак сивкав като миша дупка
пак погледа ми приютява тихо,
от мойта длан — разчупена черупка —
изтича въздух нежнобял и стихов.
Във чашите на моите зеници
се плисва нещо чуждо, непознато
и сиви, като мене тъжни птици,
пробождат ме с върха на свойто ято
и аз стихотворение ще стана,
от никого нечуто, неизпято.
Тогава ще се вмъкна във пиеса
на някоя от сцените, сияйна,
ще бъда най-безавторна, щастлива,
ще бъда просто малка тайна!

10 януари 1979 г.

Ето ме днес съвършено разлистена

Тайна

И облак сивкав като миша дупка
пак погледа ми приютява тихо,
от мойта длан — разчупена черупка —
изтича въздух нежнобял и стихов.
Във чашите на моите зеници
се плисва нещо чуждо, непознато
и сиви, като мене тъжни птици,
пробождат ме с върха на свойто ято
и аз стихотворение ще стана,
от никого нечуто, неизпято.
Тогава ще се вмъкна във пиеса
на някоя от сцените, сияйна,
ще бъда най-безавторна, щастлива,
ще бъда просто малка тайна!

10 януари 1979 г.

Ето ме днес съвършено разлистена

Улица

Най-свежа, най-младата улица в моя Бургас...
Тя винаги грабва с асфалта си всяка умора.
Най-живата. Светла. Търкулвам се в нея и аз,
като песъчинка сред многото, многото хора.

Тя среща ме пак със приятели. Пръска ме смях.
В лицата на толкова цветни звънтящи витрини
оглежда се моето щастие. Бликат от тях
въздишки, безброй пожелания сини.

И с белия порив на своята дръзка мечта
аз мислено вземам в ръцете си нейните линии
и скътвам я като най-пъстрия шал на света
във светлата книга на своите петнайсет години.

1977 г.

Настроение

Препъна се във облака небето
и падна като купола на храм.
Извика нещо с писък самолетен.
А после аз видях, сърдит и ням,

как нощен дъжд приведен подковава
на облака изрязания ръб.
И синя радост в мене разклонява
короната си, мощна като дъб,

защото като палава минута,
внезапно грабната от дълъг ден,
живея аз от никого нечута,
а цялото небе живее в мен!

1978 г.

В света, богат като аквариум

В театъра е пъстро като в песен:
кулисите,
    изпили греховете
на хиляди разплакани актьори,
    и хората,
    насядали в столовете,
    смутени или зли.
А сцената,
    играеща в очите им,
навсякъде е толкова различна!
Как странно всеки сам я изживява.
Бих гледала до края на пиесата
    как многото лица,
    свалили маските,
    издават свят,
    богат като аквариум.
Те гледат
    и съвсем неподозиращи,
са най-вълнуващ
    и красив спектакъл,
съдържащ не една човешка драма.

Как искам като въздуха невидима
 да тръгна между тях
 и да събирам със ръцете си
 от силата възторжена,
с която ме привличат те
 към себе си.
Как бих желала
 в нов,
 красив спектакъл
да впусна тези устни,
 длани,
 сълзи...
И хората,
 в героите познали се,
 да са щастливи,
 че докосват се до себе си.

1976 г.

През стъкло от лято

На косите ми поляга като пъстра селска кърпа
радостта. А дъждовете ме обличат със вода.
И немирна струя въздух смешно дрехите ми дърпа.
Хвърля светла сянка облак като дядова брада.

И препълнена със лято, през стъкло от лято гледам,
за да видя как топи се като синя свещ нощта.
За да видя сън от лято, през стъкло от лято гледам,
за да видя невидени досега неща.

17 август 1976 г.

* * *

Ела, ела да идем в Санта Крус
сред знойните тела — тореадорите.
По дяловите и конг-фу, и блус.
Ела със мен, ще ти покажа хората

на пищната Испания. След мен!
В червената подкова на арената!
Чуй как хрипти разкъсания ден
като бика, издъхнал пред мишената.

Ела да тръгнем предрешени там,
сред бесните слънца и андалузите.
Ела! По дяволите твоя срам!
Захвърляй дрехите — и джинсите, и блузите!

Ела. Да видиш матовия чар
и гъвкавата пищност на испанките,
китарите и синята им жар,
несрещани в земите на славянките.

Испания — най-цветната страна,
пресечена от хиляди екватори.
Ела да смесим своите тела
с тълпа от разгневени “гладиатори”.

Ела да укротим със теб бика,
преди да е издъхнал на арената,
и горди, несмутими от вика
на бясната тълпа, от кръв червената,

в средата върху тиха златна жар
да стъпим боси, както във Балканите
славянките — с небивал женски чар
са тръгвали със стомни към гераните.

Тълпата поразена ще мълчи
и в огъня, в жаравните сияния
ще стъпваме пред тъжните очи
на тъмната помръкнала Испания.

Да ѝ оставим светлия си танц!
И тръгваме — зове Балканът стария, —
където нежно вдигнала ръце,
ни чака нестинарката България.

5 юни 1977 г.

Момчета

Внезапно разклонили мъжки вени
и вдигнали широки рамене,
красиви и все още несмутени
от тихо женско "да" и тежко "не",

превръщате с ръцете си изкусни
един велосипед във две крила.
Неволно ли докоснете ни с устни,
изчезвате. Не чакате "ела",

отново ваши стъпки се преплитат
със нежните ни стъпки по брега.
Пред нас животът, сочен като пита,
дъхти на мед, непипван досега.

А някъде и дене ме сънува,
жадува ме, прозрачна като мед,
във стихове ме търси и рисува
един усмихнат, влюбен в мен поет.

И счупя ли със своята обич бяла
на детството си приказния храм,
аз своя път със неговия сляла,
най-светлата си песен ще създам!

1978 г.

Посвещение

В студените нощи, когато пиян
сънят се търкаля на моя таван,
когато луната тъмнее от грях,
когато увисва над мен моят страх,
обесен на острия ръб на нощта,
подавам ти своята бледа ръка —
на теб — непознатия — смугло красив,
потаен и питомен, жаден и див,
едва деветнайсет години живял,
а всичко опитал и всичко видял,
подвластен на никого, ничий, сам свой,
но тръгнал към мене и истински мой
и падал по пътя си, плакал, грешил,
но нежност момчешка за мен съхранил.
Ръката ми — властната — жадно поел,
единствено с мен ще си толкова смел!
Ела! Ще измием луната от грях!
Ще хвърлим трупа на умрелия страх,
ще пеем с тътнежния корабен глас
на морската нощ във добрия Бургас.
А после, когато тя тръгне назад
и слънцето бликне над нас благодат,
мечтата надраснал, усмихнат, смутен,
ще тръгнеш реален до мен в моя ден!

4 януари 1979 г.

Пролет

Повярвали в лудия смях на петлите,
в звъна на камбана с нестройно сърце,
взривяваме зимната броня на дните
с момичешки устни, с момчешки ръце.

Мокрее стопения сняг по косите.
Красиви сме в джинсите от кадифе
и чувствам как огън на кръгове скрит е
в очите ни с тежкия цвят на кафе.

Мостове, задрямали сфинксове-дюни,
със наш седемнайсетгодишен размах
възсядаме, будим. Но кой ли целуна
косите ми светли от слънце и прах?

Дали ме докосват по светлото чело
смутените устни на дръзко момче?
А може би просто задъхана радост
в косите ми блика, в кръвта ми тече!

10 март 1979 г.

Радост

От тласъка на светли асансьори,
от входове с дискретна светлина
събира своята делничност деня
и тръгва си по залива нагоре.

Бургас потръпва съботен и влажен.
Нощ меки уморени колене
отпуска над смълчаното пране.
Припада здрав — висок, многоетажен.

И взела смях от съботните гами,
аз бързам да прекрача своя праг
и мойта радост да целуне пак
челото уморено на баща ми.

1978 г.

* * *

Заключваха ме — счупвах всяка брава,
не чувствах как вината в мен тече!
А в сянката ми девствено лилава
се вливаше и сянка на момче.

Завръщам се! Вината ми огромна
ме стяга в своя чер невидим креп!
На дните ми от счупената стомна
изтичаше налятото от теб!

Прощаваш ли ми, мамо? Аз се връщам.
Пред теб! Неблагодарницата аз,
смутена и виновна, се превръщам
във стрък от тебе, в твой единствен час.

И ти ще видиш — никак не е късно,
свидетел ми е мъдрият Бургас.
И твойта радост, мамо, ще възкръсне,
кълна ти се — виновницата аз!

1978 г.

Часовник

Във гъвката чупка над дланта ми,
по-бодър от самата мен, по-свеж,
разпалваш всяка сутрин с цветни гами
на вените ми лудия туптеж.

И тръгвам аз, и искам като тебе
да бъда точна, вярна и добра;
да бъда благородна като лебед
и мъдра като есенна гора.

Но ветрища щом дръпнат ми косите,
аз ставам неритмична като тях.
Задъхвам се, дъхът ми се преплита,
в очите ми полепва огнен прах.

Мой мил съднѝко, жив като планета,
в теб има ритъм, песен, север, юг,
мълчиш сега, но твоят пулс стоцветен
се слива с моя в симетричен звук.

Осъждаш ли ме? Знам, че съм виновна.
Но моля те, бъди все с ритъм свеж —
от твоята ритмичност се зарежда
на моя ден стихийния туптеж!

12 април 1977 г.

На петнайсетгодишните

Аз съм гъвкава, млада, петнайсетгодишна,
аз съм толкова млада за пръв път до днес,
несравнима съм с цвят на напъпила вишна.
Нямам плахост и кротост, и сладък финес.

Нося тъмния чар на червена лъвица,
цяла в пищния хаос на джунгли и дни,
а съм всъщност и морска и в моите зеници
властно вдига морето зелени стени.

Нося синята кръв на жена индианка,
с бясна сила в мен ври Оцеолова власт.
Вижте, вижте сърцето на моята сянка —
многосърца, стоцветна, различна съм аз,

а съм само една — и за пръв път съм млада,
като грабната в миг от дървото сълза,
като пламък, изригнал от девствена клада,
като лумнала бързо нагоре лоза.

Ще раста, ще натрупам във себе си дните
и живота във трудния негов синтез,
ала своята сила петнайсетгодишна
ще запазя такава, каквато е днес.

30 май 1978 г.

* * *

Ето ме днес съвършено разлистена.
Дяволска сила във жеста ми свети.
А във очите ми тайни и истини
врат като билки в магийни котлета.

Дълго пих кръв от зелени насѐкоми.
Живо месо от издъхващо птиче
ядох. Предсказвах. На длан гледах всекиму,
за да добия сърце дяволиче.

После презрях и магии, и измислици.
Стига съм търсила — казах — наслуки.
И пожелах да ми станат орисници
всичките живи човешки науки.

Не за да бъда всевластна незнайница,
нито с човешки съдби да играя,
а да гребете от мене и никога
да не ме изгребете докрая!

1979 г.

* * *

Тъмни улици мрачно снагите си вият
и се сплитат във възел — замръзнал площад.
Цяла нощ ветрове настървено се бият
върху синята плът на студения град.

Боси стълбове, голи чешми осълзени,
побеснели от болка и ужас липи.
А далече зад хиляди златни недели
ляга лятото в нечии длани да спи.

А далече зад съботи нежнолилави
блика пак лунапарк топлодъхав неон.
И дървета край него, зелени и здрави,
стягат своя вълшебен, усмихнат кордон.

И на трите сезона студеното рамо
ще разбия с ръце на парчета от лед.
Аз не ще се оставя на времето само
да ме носи през дни, ту назад, ту напред.

Ще попадам в червено море от контролни
и сама ще достигам най-светлия бряг,
и със длани от студ зачервени и болни
ще рисувам аз лято в ронливия сняг.

И запазила своята момичешка вяра,
ще достигна на лятото синята жар —
там, където ме чака добър като гара
моят малък неонов добър лунапарк.

12 септември 1977 г.

* * *

Със глезени крехки и вени прозрачни
съвсем недорасла съм още
да бъда по женски измамно невзрачна,
да влизам във нечии нощи.

Но вижте ръката ми нервно изящна!
Това не е длан на момиче.
Отдавна с кръвта ми в надбягване страшно
озъбено дяволче тича.

Каква съм? — момиче, жена, дяволица?
— Не зная, но в клетки и стави
суров и калѐн като северна птица
духът ми свой ръст извисява —
плътта ми надрасва.

4 април 1979 г.

Да не позволя
да ме досегнат

Слънчев полет

Когато грабна го зората
на дивия красив живот,
той, легнал тихо на скалата,
видя изопнатия свод.

Скалата щом приля му сила,
към този свод политна той
и към луната, сърп извила,
към слънчевия лъчев рой.

Летя и бурите плющяха
в разперените му крила,
но те безкрайно силни бяха,
тъй както родната скала.

Без милост лъч горещ блестеше
в отворените му очи,
но той летеше и летеше
там, гдето слънцето мълчи.

Летеше той с мечтата бурна
да стигне слънчевия диск,
да стигне синева лазурна —
мечтата му бе пълна с риск.

Но вихър зъл това ли беше,
не беше ли фъртуна зла,
тъй както шеметно летеше,
орелът рязко сви крила...

И блъсна в него силен вятър,
надолу бързо полетя,
пред него грозен черен шатър
повлече тайнствено смъртта.

Суров като студена пролет,
но горд като изгряващ май,
орелът винаги във полет
намира своя светъл край.

Но друг орел по-смел и силен
ще има по-щастлив живот,
защото горд и силокрилен,
ще стигне слънчевия свод.

16 декември 1974 г.

Щастие

Антените самотни като
гларуси стърчат
и кокалести длани олюляват,
във вените им сивкави
сълзите им мълчат
и сивата им болка не издават.

Те също като влюбени
желаят да допрат ръцете си,
от обич непогалени;
в доброто елекричество
на топлата си плът
да имат кръв от слънцето запалена.

Аз виждала съм нощем
как надигат гърбове
и сякаш нещо искат да си кажат.
Зашибват във очите им
сърдите ветрове
и искат любовта им да премажат.

Ний хората щастливи сме, че
нашите ръце обичат се със
обич като птици.
Ний плачем или смеем се
лице срещу лице,
горещи като електрични жици.

И нека не превръщаме
в антени своя ум;
да мислим, да превземаме простори,
да бъдем светли, истински
през своя къс живот.
И нека се гордеем,
че сме хора.

8 ноември 1975 г.

Нестоплян

Безсилно тръпне лятото,
китарите прегърнало —
безсилно като тях,
от плясъка на ятото,
ръцете си невърнало,
белее като прах.

А есенни алеите
надигат гърбовете си,
смутени и добри,
замислени тролеите
на фара цветовете си
преплитат във гори.

“Не ни изсмуквай лятото —
нашепват болно жиците,
опънати от студ. —
Защо ни грабна ятото
на клоните и птиците,
кажи ни, ветре луд!”

Мълчеше само камъкът
(мълчаха и очите му),
безчувственост нескрил.
На лятото ни пламъкът
не е докоснал дните му,
той стоплян не е бил.

1975 г.

* * *

Вестници, носите светли прогнози,
дъжд обещавате, мили лъжци,
ту поезийни, ту шепнете с този
строг ваш език на добри мъдреци.

Как като счупени шепа моливи
музи плачливи, безброй имена
млъкват, щом някога бледи и сиви
строго изопнете тъкан: Война!

Вестници, мили лъжци разнокожи,
криете много зад сълзи и смях
(само дано да откриваме можем
голата истина някъде в тях!).

1 април 1979 г.

Изповед

След родителската среща

Защо? От мен ли пак ти се оплака.
Но как? Та аз не пея вече в час.
Дори звънеца трепетно не чакам —
мълча и слушам. Мамо, вярвай, аз

през този срок съвсем не се разсмивам
във час, когато другите мълчат.
Не съм необуздана, бурна, дива
дори и в събота. Но някой път

така ми се приисква да избягам
от всички тези думи и числа
и вятър на гърба ми длан да слага,
да тичам с автобусни колела.

Тогава аз забравям за урока
и моите разтворени очи
се пълнят мигом с хиляди посоки...
Класът урока слуша и мълчи.

В такива часове аз тихо бликам
най-искрените свои стихове,
но чуя ли, че името ми викат,
ги скривам като малки грехове

в очите си. Как хубаво, горещо
е с тяхната червена светлина!
Но днеска — след родителската среща,
те всички се превръщат във вина.

11 май 1977 г.

Мисли в час

Омръзна ми да бъда все послушна —
да слушам и мълча, да бъда в час
и само химикалът ми да шушне
по бели листи със мастилен глас.

Омръзна ми контролни да ме дебнат,
а после в мисълта ми да тежат,
да бъда груба, нервна и враждебна
дари и с мама някой път.

Омръзна ми да бъда черно-синя,
в престилка като прилеп — с нощен цвят,
и с чувството на грешна монахиня
да нося в себе си мечта за свят

тъй пъстър, както всъщност е дъха ми
в момичешката своя дълбина.
Гимназията всекиго измами,
от всеки взе по капка светлина...

Разбирам, че съм зла, неблагодарна...
Но блика пак звънецът сив мажор.
Той идва срещу мен самоуверен
да продължиме вечния си спор.

5 май 1977 г.

Настроение

(Дали ще бъда скоро пак щастлива)

Страхливо сградите очи затварят
и блъсва в раменете им студа.
Превзето две тополи разговарят
за някаква красавица звезда.

Луната с тъмни сенки се гримира,
флиртува със небесни ветрове,
звездите натежават като гири
и хвалят се със своите цветове.

По улицата тичам като луда
и боря се със вятъра, с дъжда.
Сърцето ми е буца сива руда,
а стъпките — изкаляна следа.

Как грозно ми е, глупаво и болно,
как глупави са сградите край мен,
противни са ми пясъците солни,
противен ми е есенния ден!

Дали ще бъда скоро пак щастлива,
дали ще бъда скоро пак добра,
щом есенният вятър студ разлива
на дните ми във живата гора.

9 ноември 1975 г.

* * *

Настръхнала от студ, недоверчива,
увисва между лампите мъгла.
Внушавам ли си, или съм щастлива?
Наистина ли пак като стрела
внезапната ми мисъл поразява
избраната и най-далечна цел?
И мойта радост пак ли е такава
зелена, бързорасла като хмел?

Утро

Дъждовни ветрове от север веят
и плъзва по дърветата слана.
Разплакани прозорците люлеят
в стъклата си студената луна.

Броя беззвучно облаците тъмни,
измислям им различни имена
и взирам се във склоновете стръмни
на въздуха — висок като стена.

Защо нощта започна да открадва
от светлия ми млад и хубав ден?
Защо луната, тежка като брадва,
се мъчи да отчупи нещо в мен?

Но утрото отново се прокрадва
във нощната мътилка с бавен ход,
то идва, идва, за да ме зарадва
със светлото на своя къс живот!

5 ноември 1975 г.

* * *

Треперя ли? Студен ли е дъха ми?
Във ноздрите ми — мирис на мъгла.
Съмненията плъзват по гърба ми
студените си лепкави тела.
Но чака ме притворена вратата
и гъвкавите стълби към дома,
строени като щъркелово ято
ме водят уморена и сама
към мамещия мирис на пижами,
към дъхави, оправени легла.
Съмненията смъкват от гърба ми
студените си лепкави тела...

Отиде си лунапарка

Аз се мъча да открия в лунапарка
моя миналогодишен малък светъл лунапарк,
като морска златна мида: бляскав, пищен, вечно буден,
спрял внезапно и щастливо пред гърба на плажа стар.

Но защо чуждеят тези тъй добри автомобили
и не спират върху мене топли лампени очи?
Като тъмна пеперуда, в миг останала без сили,
аз попадам в топла мрежа от неонови лъчи.

А отвсякъде ме гледат дръзки хубави момчета
и в очите им безбройни обещания горят.
Те, откраднали от синьото на хиляди морета,
бързат синия се нежен поглед да ми подарят.

Но предишната ми радост — светла, детска, топла, боса,
в мен умира като морски уморен среднощен фар.
Аз си тръгвам обедняла и изгарям от въпроса:
кой открадна моя малък, моя чуден лунапарк.

1977 г.

Недосегната

Въздухът е чер като отрова,
мътен е и страшно ме души.
Вятърът — артист и стар, и ловък —
хвърля се от кестена плешив.

Бих желала в този миг да стъпвам
в пясък побелял от доброта,
длани от морето да отдръпвам,
длани побелели от солта.

Искам като прах да побелея,
бяла като брезова кора,
в сенките добри да се прелея
и да бъда като тях добра.

Щом на белотата ми посегнат
нощи като прилепно ятò,
да не позволя да ме досегнат
и ме изгорят като листо.

16 ноември 1975 г.

* * *

Нозете ми се сплитат изранени
от тежката подкова на страха.
Студено е! И няма никой с мене.
Ще стигна ли? Ще стигна ли върха?

* * *

Под мене като грохнал мършав кон
денят ми олюлява се да рухне.
Катеря се по гърбавия склон
на своята умора. И да духне

се моля с устни бели като прах,
че жегата ме е изпепелила.
И питам се — къде ли разпилях
и волята, и цялата си сила.

Целуваха ме глезено чешми
с прохладното си пеещо езиче.
Алеите ме носеха сами.
Смехът като изплашено момиче

избяга, щом отпуснах рамене
на пейка със крачета разкривени.
Самотници се вгледаха във мен
с очите си, от старост осълзени.

И скуката със глад на лешояд
заглозга ни еднакво — тях и мене;
тях — старите като изсъхнал цвят,
мен — с толкова неща неизживени.

Но мога ли със тях да се сравня —
с тях — дните си на хората раздали!
И кой приспа горящата главня
на моя жизнен порив — старостта ли?...

1979 г.

Измамена
Младост
Прошка
Сън
Спомен
Зад стените на голямата къща
ТАЙНА

3 декември 1979 г.

И аз ще бъда вечно жива

Да съм слънчево момиче

В дланта ми каца слънцето червено —
добро и светло, като гълъб ален,
то сгушва се усмихнато във мене
и пулсът ми запява в миг запален.

Аз искам слънце цял живот да имам
и дланите ми винаги да парят;
да нося дъх на слънце негасимо
и буйно да горя, да не догарям.

И хората да гледат мен засмени,
да казват: “Тя е слънчево момиче,
във вените ѝ слънчево червени
духът на слънцето с кръвта ѝ тича.”

Аз искам, щом издъхна уморена,
то — слънцето — със мен да не изстине,
а светло като мойта кръв червена
да блесне над земи и над градини.

Да литне между хората щастливи,
за себе си и мен да им разказва
и аз ще бъда жива, вечно жива,
защото мойто слънце няма да залязва.

1975 г.

Доброта

Понякога съм толкова добра,
че цялата изтръпвам и боли ме.
И вените ми, сплетени в гора,
ми търсят ново, благородно име.

Понякога съм толкова добра!...
И скрива ме във коша си чемшира
на двора. Неизмислена игра
ме търси и ръцете ми намира!

Понякога съм светла като мед.
Тогава светли устни ме обичат.
Понякога съм златен слънчоглед,
красив като главата на момиче.

Понякога съм бяла и добра.
Как рядко ми се случва да съм бяла!
Тогава искам сън да подаря
на всекиго. И свойта обич цяла

да счупя на парченца от стъкло,
да пръсна и добри ръце да сгрея.
И дала сок на нечие стебло,
да пазя свойта тайна, че живея!

25 януари 1977 г.

* * *

Удавени звезди в морето плуват.
Солта цвета им свеж е прегорила.
Как тихо, без дори да се сбогуват,
изгубиха и светлина, и сила.

Но моето сърце ще се превърне
във гробница за тях, във пирамида
и живи, преродени ще ги върне,
узрели във плътта ми като в мида.

23 юли 1976 г.

На моята китара

През струните пробягва песента,
от пръстите ми тя се разклонява.
Промъква се към пулса ми — туптя.
Докосва ме по лактите — такава

естествена, добра като бръшлян,
листа и клони дърпащ по стените,
напиращ, полудив, необуздан,
със своя красота наситен.

И в тази почва — пръсти, струни шест —
аз искам своя песен да посея.
Узрее ли — на хора ще я дам,
на хора и китари — да я пеят.

1976 г.

Сън

Сънят ми като чаша звънка счупи се със смях.
Събуди ме Неделя тънкопръста.
Разроши ме и духна тебеширения прах,
все още лепнещ в миглите ми гъсти.

А някъде от изток пъстър вятърът тече,
превръща ме във сребърно хвърчило.
Неделята поема ме с ръката на момче,
една въздишка в погледа си скрило...

Умората изпъва в мене своето стебло,
аз като капка натежавам
и някакъв вълшебен бряг със пясък от стъкло
смълчано приближавам, приближавам.

Там чака ме сънят ми, а от него с първи вик,
най-чист, като дете новородено,
ще трепне Понеделник, ще проплаче и за миг
ще легне във ръцете ми засмени.

И в люлката на улици, дървета и чешми
ще люшна него — рожбата си бяла.
И радостна, аз нещо много светло ще създам,
щом имам във ръцете си начало!

1978 г.

Разговор с мързела

(Недовършена пиеса)

I ученик:

Защо съм тъй потиснат? От месец съм сам.
Защо ли не мога да бъда пак прям?
Защо като пясък се пръсват пред мен
и моите сили, и моят млад ден?
Защо в мисълта ми, далече оттук,
се срутват без шум и без стон, и без звук
онези далечни красиви земи,
които ний вдигнахме с тебе сами?

II ученик:

А помниш ли — вечер четяхме у нас,
забравили своя реален Бургас?!
Издигахме смело стена след стена
на светла, измислена наша страна!

I ученик:

А помниш ли, помниш ли — често във час,
в минути, в които изпитван бях аз,
ти винаги тръпнеше заедно с мен,
притихнал, за миг
като мене смутен?

II ученик:

Кажи ми! Какво се е случило с нас?
И кой е виновният — ти или аз?
Но чувствам, аз чувствам — ти бягаш от мен
и всяка секунда, минута, час, ден
ти губиш частица от своята власт
над своите сили и своя Бургас.
Кажи ми! Защо тъй се случи със нас?

Мързелът:

Защото появих се: Аз!
Аз всъщност съществувах и преди.
Ах дълго, колко дълго те следих!
(Към I ученик)
Ти бягаше, ти бягаше от мен
и никога не беше изморен.
Как дебнех те, връхлитах те във час,
когато сред притихналия клас
учителят предаваше урок.
Но беше ти по-силен, светлоок.
И в твоите разтворени очи
аз чувствах няма сила да мълчи.

II ученик:

Той слушаше, аз помня, онемял,
от трудния урок погълнат цял.

Мързелът:

Да, вечно победената бях аз
и тръгвах си от будния ви клас.
Вилнеех аз, настръхнала от яд,
че ти бе силен, светлоок и млад.

I ученик:

Аз помня — и нощта ми беше ден,
животът ръст издигаше пред мен.
Четях и мислех, учех и мечтах
и помня как щастлив и жаден бях...

Мързелът:

Но помниш ли бригадата — аз спрях
до тебе и до звънкия ти глас.
Превърнах аз косите си в лъчи
и в моите усмихнати очи
оглеждаше се свода разлюлян
и слънцето като красив фонтан
извираше от моите ръце.
Аз гледах те със пламнало лице
и мамех те — красива като лъч —
далече от лози и пъстра глъч!

I ученик:

Да, спомням си... Но кой?
Нима това бе ти?

Мързелът:

О, беден мой!
Нима сега за всичко туй разбра?

I ученик:

Аз чувствах, че не мога да те спра.
Ти идваше, ти идваше към мен —
и слънчева, и топла като ден.
Ти идваше към мене мълчешком...

Мързелът (зловещо, злорадо):

И носих ти най-страшния погром!

II ученик (като насън):

Погром, погром ли каза? Значи ти
се вмъкна със преправени черти,
невидима за мен, помежду нас?

Мързелът:

Мълчи, глупако! Казах ти, че аз!

I ученик:

Ти лъжеш, лъжеш! В края на реда
аз спрях се с нея! Пийнахме вода
от тубата. Докоснахме ръце!
Как туптеше и нейното сърце,
когато я прегърнах мълчешком!
И цялото поле ни беше дом!
Мързелът:

Наивнико, сам своето сърце
си чувал. Стига маха със ръце!
Така започвам винаги със вас —
момчета със мутиращ още глас!
Но помниш ли как седна после с мен
и повече не стана този ден?!

I ученик:

Но аз не виждам в твоите черти
познато. Не! Това не беше ти!

Мързелът:

Аз казах ти, че сменям своя лик
с каквото си поискам, всеки миг!
А всъщност аз съм винаги една.
Наричат ме с различни имена —
наричат ме лентяйство, мързел, враг —
приумници човешки, но все пак
съм винаги и всякога една!
О! Няма бог и няма сатана!
Но имам свои дяволчета аз
и колко често подир този час
ги пусках върху твойте рамене.
Ти ставаше разсеян, дързък!

I ученик:

Не! Млъкни! Аз помня! Махай се оттук!

Мързелът:

От лятната бригада ти си друг!
Ти скара се със целия си клас
и колко често бягаше от час —
ти бягаше от своя собствен страх
и лъжеше да ме прикриеш. Ах!
Как смело победителката, аз,
превръщах твоя миг във дълъг час!
Тогава ти — убиецът, със мен
убиваше предългия си ден!

II ученик (пак като насън):

Ти лъжеш! Той се върна изморен.
(Рязко) Не може да е бил във твоя плен!

I ученик:

Под мене като грохнал мършав кон
денят се олюляваше да рухне.
Изкачвах се по гърбавия склон
на своята умора. И да духне
се молех с устни бели като прах,
че жегата ме бе изпепелила
и питах се — къде ли разпилях
и волята, и цялата си сила.

Мързелът:

О, питал се горкичкият! Това
бе мое дело. Твойте сетива
отпуснах, за да бъдеш отегчен,
безволев и останеш дълго с мен!

Хумор

Психиатрично настроение

Чувствам се до ужас сита
и във устните си даже...
Цял комарски рой долита
от изпѝти кърви влажен.
Стане ли така горещо,
не умея да заспивам...
Жилва ме по пръста нещо
като паре́ща коприва.
Ах, косата ми се спарва...
Пак комари литват триста.
Крясва грозно като гарван
някъде врата нечиста.
Съска без вода чешмата.
Да, водата ѝ е спряла.
Боже, боже! Пак главата...
Ух, по̀не да бях умряла!
Цяла вечер ще се мятам
от безводие ужасно.
Ох, това проклето лято!
Полудявам! Туй е ясно.
Предпочитам да е зима
и сту̀дена, и зловеща,
само студина да има,
че бактисах от горещо.

Нека бъде лято впрочем...
Аз измислих нещо, ето:
утре ранично ще скоча
и ще ида край морето.
И заклевам се, ще кисна
във водата десет часа,
докато от студ ми писнат
във ушите двеста гласа.

1975 г.

* * *

Гърбът на плажа уморено
прогонва стъпките безброй.
Потръпва, става му студено.
Запява някъде прибой.

От утрото тук хора разни
изпъват лъскави тела.
Те гризят "софиянки" мазни
и веят книжни ветрилà!

Потта си в пясъка изтриват,
дълбаят дупки със ръце,
вода навсякъде разливат
и плюят с алено лице.

А той мълчи и диша тежко,
до смъртна болка уморен.
На белия му гръб е жежко,
така минава ден след ден.

1975 г.

* * *

Посвещавам на:
Един страхотен дървеняк
и безподобен маниак,
живял доволно с мисълта,
че е мъдрецът на света.
Щом вдигнели го на урок,
той ставал с ум — голям, дълбок,
въртейки своята глава.
Да, да, и мислел, че с това
изглежда мъдър и велик,
горкият, бедният дръвник.
Сърцето му — парче стъкло
затворено за смях било!
А времето тече, тече!
Горкото, бедното момче!
До днеска той не е разбрал,
че преждевременно е остарял,
че има време да мълчи
с дълбокомислени очи!!!

* * *

В досадното съжителство на зли математици
живеят най-красивите и мъдри ученици,
на славната гимназия, желана от стотици
(добили от не знам къде петици и шестици).
Завиждат ни реална, че и руска, че и немска.
Разбира се, съдбата ни съвсем не е бохемска.
И колко между другото нахлузват очилата,
от нерви се оплакват и от болки във главата.
Другарката Берберова!
Къде ли да се скрия?
Забравихме (повярвайте) грима си да изтрием.
Косите във яките на сакото ни са скрити.
А входът е блокиран от учители сърдити.
Какво ли да измислим? Помогнете! Помогнете!
В небето се превиват да се смеят боговете.
Забравиха и те, когато в царството небесно
училището никак не им беше лесно.
Бригадата — единствена отрада и утеха,
но с нея понижихме си успеха.
Как сладичко под гроздовете се наспахме,
а най-накрая тонове със грозденце набрахме.
Пак почнаха се трудните, объркани контролни
и ето, половината от нас са вече болни.
Шш! Тихо! Ний пищови тайничко ще си направим
и няма нито дума по английски да забравим.
Но грабна ни на мистър Бакстън силата и чара,
ний падаме по звънката му сребърна китара.

Със колко много смях Седемдесет и седма мина.
С какво ли ни очаква тази — Новата година?
И в славната гимназия,
желана от стотици,
със честен труд и пот
добили своите шестици
в досадното съжителство
на зли математици,
живеем ний най-милите
и мъдри ученици.

1977 г.

Житие и страдание 8 "г"

Забързани, възторжени и живи
засмени, неизмислени, красиви,
ний влизаме във класната си стая.
Запалва се усмивката на Мая,
а Владо пак заспива на чина си.
Тиберков почва "Назарет" да пее...
И слънце зад прозорците се смее.
Но влиза Измирлиева напето
и мигом притъмнява под небето,
и някъде в една широка стая
помръкват Петя, Владо, Ваньо, Мая.
И формули, числа и електрони
ги грабват в своя бяс като циклони.
Там някъде зад хиляди небета
съдбата се хихикала предвзето,
защото долу, долу на земята
стояли онемели пред дъската
по химия два тъжни ученика,
два смъртника, два грешни мъченика...
Час втори! Час прокълнат от магия!
Прокълнат час! Къде ли да се скрия!
На чий ли врат ще се затегне примка.
Сред нас се шмугва нашата "любимка".
Защо ли се е раждал тоз Паисий
със своите досадни мисии.
О, кой ли бог ни псува от небето.
Изпитват Мариета! Марието-о-о!
Спасени сме! Възторжена картинка!

И почва заредената машинка
със шепнещата помощ на Росица
тя хваща за опашката шестица.
Усмихвам се! Усмихва се Траяна
усмихват се и Сийка, и Дияна.
Събудил се е може би и Владо!
И бедното, и грешното ни стадо
се втурва в кабинета по военно.
О, час единствен, времеце безценно.
Ний тичаме със Мая в коридора
и толкова велики, мъртви хора
ни гледат от огромните портрети,
любов и страст във погледа им свети.
Тавана! Чувам призрак зъл да вие
и готви се кръвта ни да изпие.
И дявол чака злобно да ни смачка
подобно на изкуствена играчка.
Аз чувствам — криминален тип се крие
и гушите ни чака да извие!
Григоров е изчезнал. В тъмнината
аз чувствам някой диша зад вратата
и чака като гръм да ни нападне,
безжалостно честта ни да открадне.
А после тайно в стаичките тъмни
или на стълбите извити сиви стръмни,
за миг да ни забие бясно ножа
или обели нежната ни кожа,
та после вечно грозни уродливи
да бродим като вещици крадливи.
Но плисва в миг смеха на наш Иванчо,
той — хубавия сладък Талисманчо,
съблича от гърба ни страховете,
възкръсват като господ смеховете.
И пак в една широка класна стая
се смеят Петя, Драго, Кръстьо, Мая.
История! Една лилава фея,
о не, не мога без да се изсмея.

Тя почва с тънък глас на чучулига,
не чувства ли, че кръвното ни вдига.
. . .
По физика приемаме с насмешка
превземките на подлата келешка,
която потопена във пороци
не чувства, че изпитва на уроци,
които не е никога предала,
а само планче мързеливо е изпяла.
Тя иска май със мъдрост да ни смае
и гледа да ни клъвне, подиграе
със своите превземки долни, жалки,
разчитайки на факта, че сме малки
и може би съвсем не подозира,
че идва ден — жесток като секира
и в този ден разсърдени, красиви,
момчета с перчеми като гриви
възмездие ще искат те над нея,
тогава аз през сълзи ще се смея
припомняйки си времето, когато
превръщаше тя физиката в блато,
в което ний затъвахме до гуша!
Ще види тя проклетата хитруша!
. . .
Не се подхилвай, момко, под мустаци.
Дочуеш ли: “Загубени”, “Простаци”,
родени за “Паисий”, “Чукундури”!
Не ни мисли наистина за щури.
Той Цено си ги брулка тъй без мярка.
(Дано да го убие едра шарка!)
Навън е страшно — леден дъжд ни пръска,
в комините убийствен вятър съска,
облечени в кожуси минувачи,
погълнати от своите неудачи.
Ний тичаме по шорти и фанелки,
учудват ни се чичовци и лелки,
ний тичаме от студ червено-сини.

Войниците със голите мишини
заглеждат се в телата ни червени
и може би ни мислят за кретени!
Те нищичко не знаят за човека,
звяра, за шопара, за шебека,
той, който за да бъде във салона
на топло сам със своята персона,
изгони ни да правим обиколки —
студът ни причинява страшни болки.
А може би в момента той се смее.
Проклинам го, да пукне, полудее!

1976 г.

Преводи

(от английски)

РОБЪРТ БЪРНС

Сърцето ми е в Шотландия

Сърцето ми не е тук, а в скъпата страна,
след гъвкавите стъпки на литнала сърна,
след пулса разбушуван
на бягащ млад елен.
Където и да ида, живее властно в мен
на севера в сърцето тя, родната страна,
страна благословена, велика и една.
Където и да скитам — печален, тъжен, сам,
аз хълмове сънувам и мислите си там
възвръщам — в планините, затрупани от сняг,
и в родните долини се връщам тъжен пак
и може би в горите под
буйни дъждове
сама смъртта печалния ми край ще изкове.

РОБЪРТ БЪРНС

Прекосявайки ръжта

Ако някого целунат тайно в дъхавата ръж,
трябва ли да плаче, че се е целувал там веднъж.
Всяка има своя момък. Аз, останала сама,
пред съмнителни усмивки
прекосявам пак ръжта!
Ако някой прегреши със друга
в дъхавата ръж,
трябва ли да го презрем и
го прогоним изведнъж.
Замечтана, мълчалива, пак дочакала нощта,
аз съвсем сама, съвсем сама се
спускам през ръжта.

УОТЪРС
(от състава “Пинк Флойд”)

Време

Текат минути, часове и дни
в безспирен бяг безследно отлетели.
Как страшно в тези четири стени
ти блъскаш своите мисли посивели.
И чакаш някого. Но идва ден,
когато по пътеки осветени,
от блясъка на слънце озарен,
с изопнати от дъжд прохладни вени
ще спреш за миг внезапно покосен
от мисъл: Младостта е изживяна,
и как ли ще признаеш ужасѐн
пред себе си, че тя е пропиляна.
И истински все още неживял,
денят ти сив отмерва пулс последен.
И времето ще сграбчиш ти без жал
със трескави ръце и ужас леден.
Към слънцето с пресъхнали очи,
съсипан, прежаднял ще се катериш.
Но слънцето жестоко ще мълчи
и нищо ново няма да намериш,
защото си съвсем обикновен човек
на средна възраст. Много скоро
е може би и онзи страшен ден,
когато смърт очите ще затвори.

Ще върнеш ли, дали ще върнеш пак
загубеното, вече пропиляно?!
На карта ще залагаш, светъл бряг
ще търсиш, но във тебе като рана
ще пари мисълта, че две неща
не можеш никога да си възвърнеш:
Живота да избавиш от смъртта
и времето назад да върнеш!

Изтича песента като вода!
Но времето остава нейна стража.
Дотука спира моята следа,
а имах толкоз много да ви кажа.

Фотоалбум

Петя на 1 година и 2 месеца

Петя на 4 месеца с баба си Елена

Петя на 1 година и 4 месеца с родителите си

Петя на 4 години поднася цвете на майка си, по случай 8-ми март

Петя рожденичка на 6 години

Петя на 6 години с майка си Мария Дубарова

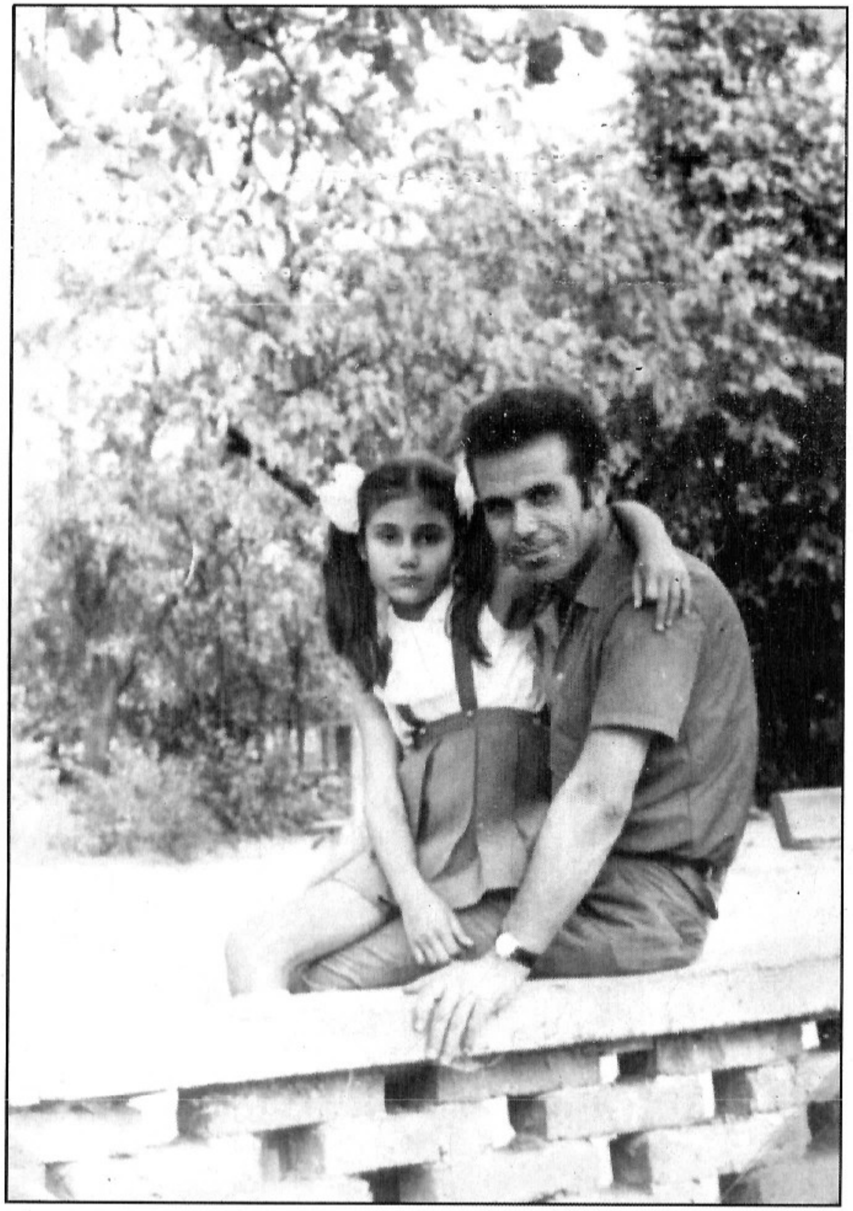

Петя на 10 години с баща си

Петя на 16 години.
Сн. М. Трошанов

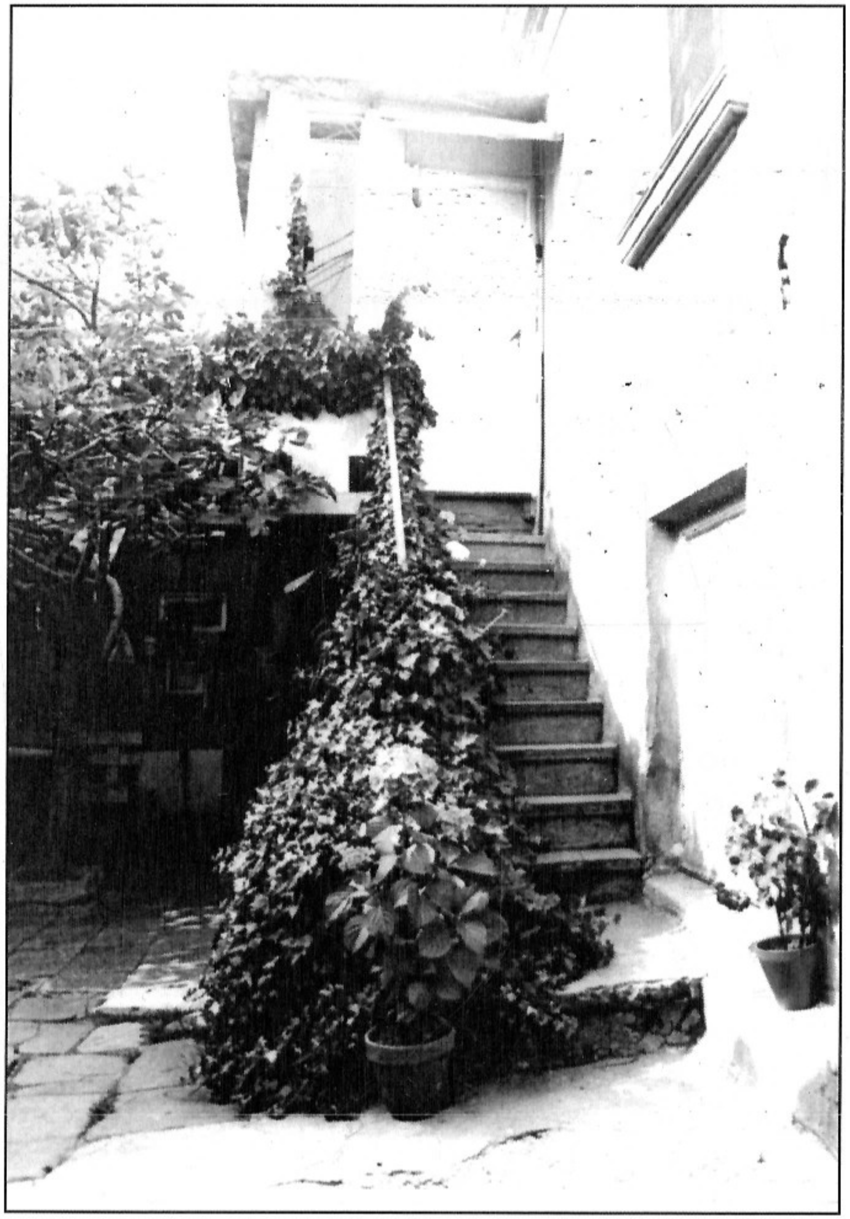

Родната къща на Петя на ул. "Гладстон" №68

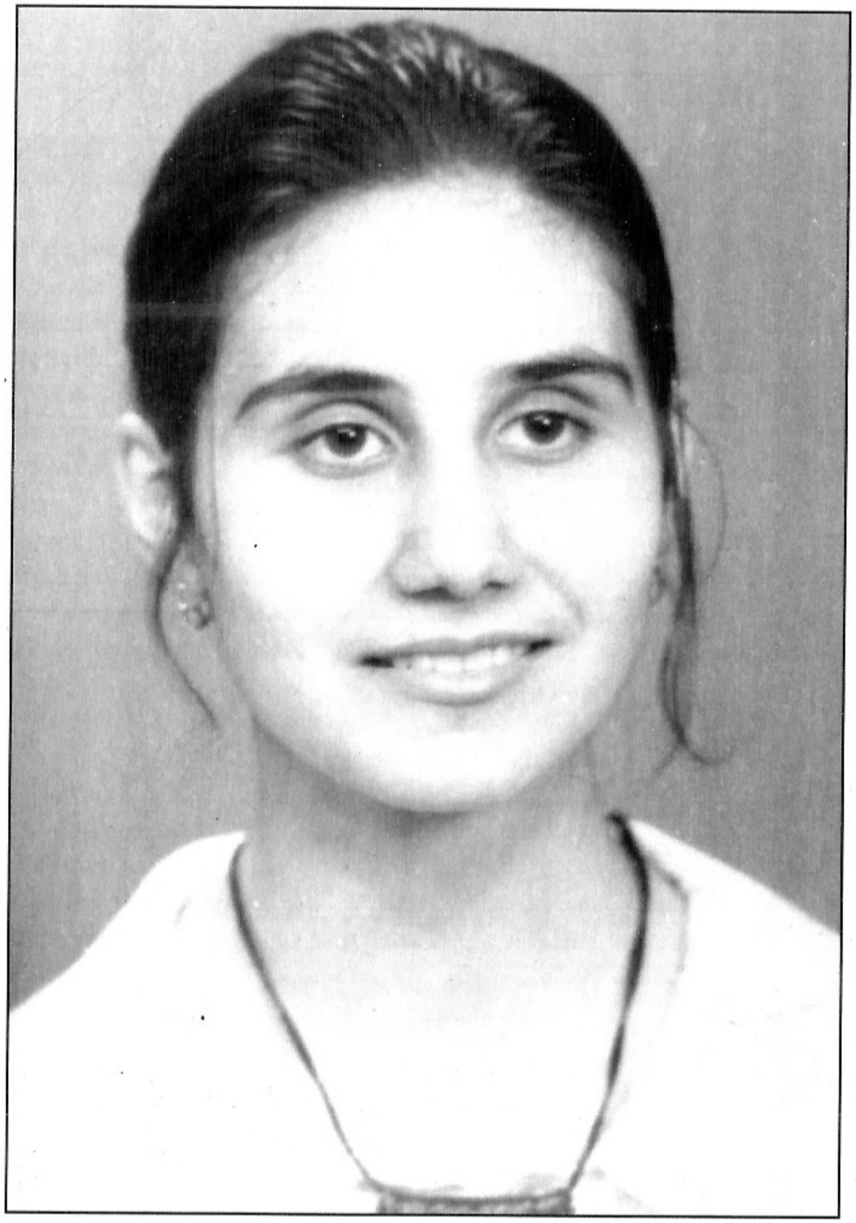

Петя на 17 години

Измамена
Младост
Прошка
Сън
Спомен
Зад стените на голямата къща
ТАЙНА

3 декември 1979 г.

Съдържание

Предговор 5

Стихове 11
Там някъде... 13

На детството най-хубавото цвете 15
Гатанка 17
Пиленце 18
Цветето 19
Пчела 20
Дървета 21
Звездичка 22
Зори 23
Къщичката 24
Русалка 25
Снежинки 26
Вечер 27
Последен танц 28
Детство 29
На другаря Ленков 30
Желание 31
Живот-ракета 32
Лястовица 33
Зимна вечер 34
Красивото на пъстрия ни смях 35
Сбогом, лято 37
Зимна ваканция 38
Във клас изгасва тока... 39
Изгонени от час 40
Събота 41
Понеделник 42
Звънецът 43
Екскурзия 45

Легендата за моя горд народ 47
На Ботев 49
Нощна приказка 50
Разговор с родоотстъпника 54
Альоша 57
Безсмъртие 58
Рай 60

Аз и морето 63
Морето I 65
До утрото 66
Мои часове 68
Морето II 69
Благородство 70
Убийство 72
Сливане 74
Еднас олена дупка... 75
Нощ над града 76
Аз и морето 77
Морето се боричка... 78
Ела сега 79

На лятото обрекла се 81
Ноемврийски дни 83
Докосва ме сънят 84
В сърцевината 85
Брезите 86
Есенна вечер 87
Радостта ми е солена 88
Да бъда зимата 89
Истинската зима 90
Нощ 91
Пътуване 92
Лятото изтече... 93

И светла, и истинна 95
Обич 97
Водно конче 98
Моята планета 99
Истинска 101
Като мене 102
Раздаване 103
Да си горещ и снежен 104
Разсъмване 105
Защо оранжевеят днес звездите... 106
Капките са тежки... 107
Радостта като сълза 108
След сянката 109
Дните 110
Ден 111
Нестинарка 112
Влак 113
Лъжата 114
Моят ад 116

Поезия 119
Поет 121
С дъжда 122
Лунапарк 123
На един поет 124
На Хр. Фотев 125
Поезия 126
На баща ми 128
Тайна 130

Ето ме днес съвършено разлистена 131
Улица 133
Настроение 134
В света, богат като аквариум 135
През стъкло от лято 137
Ела да идем в Санта Крус... 138
Момчета 140
Посвещение 141
Пролет 142

Радост 143
Заключваха ме... 144
Часовник 145
На петнайсетгодишните 146
Ето ме днес съвършено разлистена... 147
Тъмни улици... 148
Със глезени крехки... 150

Да не позволя да ме досегнат 151
Слънчев полет 153
Щастие 155
Нестоплян 157
Вестници 158
Изповед 159
Мисли в час 161
Настроение 162
Настръхнала от студ... 163
Утро 164
Треперя ли?... 165
Отиде си лунапарка 166
Недосегната 167
Нозете ми... 168
Като грохнал мършав кон... 169
Измамена младост... 171

И аз ще бъда вечно жива 173
Да съм слънчево момиче 175
Доброта 176
Удавени звезди... 177
На моята китара 178
Сън 179

Разговор с мързела (недовършена пиеса) 181

Хумор 189
Психиатрично настроение 191
Гърбът на плажа... 193
Посвещавам на... 194
В досадното съжителство... 195
Житие и страдание 8 “г” 197

Преводи (от английски) 201
Сърцето ми е в Шотландия (Робърт Бърнс) 203
Прекосявайки ръжта (Робърт Бърнс) 204
Време (Уотърс) 205

Фотоалбум 207

ПОЕЗИЯ

Автор: Петя Дубарова

Българска, второ издание
ISBN 978-954-471-270-9

Елица Дубарова, *редактор*
Петра Лимоза, *графичен дизайн*

Печатни коли 14
формат 60/90/16

Печатница Диджитал Принт Експрес
www.dpx.bg

Издателство ЛИБРА СКОРП
п.к. 179, Бургас 8000
тел.: 056/994 809; 088/799 64 34; 089/837 85 50
e-mail: meridian27@mail.bg
www.meridian27.com

Бургас, 2015